

Το ΖΑΓΟΡΙ μας

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΕΒΔΟΜΟ
ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 432
ΙΟΥΝΙΟΣ
2014

ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΟΙ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΕΣ ΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ (Διευκρινήσεις για το πρωτοσέλιδο του Μαΐου)

Με έκπληξη πληροφορηθήκαμε κάποιες αντιδράσεις σχετικές με μια παράγραφο του πρωτοσέλιδου άρθρου της ΙΛΕΖ στο τεύχος του Μαΐου για τις τελευταίες αυτοδιοικητικές εκλογές.

Αυτές οι αντιδράσεις, συγκεκριμενοποιήθηκαν με τηλεφωνική παρέμβαση (καθ' όλα ήπια και ευγενική) γνωστής συμπατριώτισσας και αναγνώστριας του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας». Η διαμαρτυρία αφορά στην παράγραφο του άρθρου, όπου επικρίνονται κάποιες ανοικτές συμπεριφορές κατά την περίοδο της προεκλογικής αντιπαράθεσης, συμπεριφορές γνωστές σ' εμάς. Προσθέταμε δε πως τέτοιες συμπεριφορές, γίνονται πλέον απαράδεκτες όταν προέρχονται από κάποιους νιόφερτους στα χωριά μας.

Κάποιοι, λοιπόν, καλοπροαίρετα ίσως, αλλά τελειώς βιαστικά, άστοχα και αδικαιολόγητα, αρπάχτηκαν από τη λέξη «φερτοί», για να ξεθάψουν παλιούς σκελετούς των αρχών του περασμένου αιώνα, κατηγορώντας την ΙΛΕΖ ούτε λίγο ούτε πολύ για... ρατσισμό!!

Η ΙΛΕΖ και «Το Ζαγόρι μας» για 35 χρόνια τώρα, έχει διάπλατα ανοιχτές τις σελίδες του σε πολλούς αξιόλογους φίλους

και συνεργάτες, απ' αυτούς που μας λένε πως εμείς τους θεωρούμε φερτούς. Τους τιμήσαμε και τους τιμούμε παρουσιάζοντας και προβάλλοντας τα βιβλία τους, τις όποιες απόψεις και γραπτά τους. Τους τιμήσαμε ακόμη και συμπαρασταθήκαμε

ξυπνήσαμε ρατσιστές;

Λάθος η αντίδραση και η προσέγγιση φίλοι μας. **Η παράγραφος του άρθρου δεν ενοχοποιεί ούτε στηλιτεύει την ιδιότητα και τη λέξη φερτός, αλλά τις συμπεριφορές των φερτών και μη. Οι λέξεις δεν κουβα-**

ολόκληρες κοινωνικές ομάδες, ήρθαν κάποτε (όπως μεταξύ των άλλων π.χ. οι Σαρακατσάνοι και άλλοι), εμπλουτίζοντας τη ζωή και την ιστορία του τόπου με τις όποιες ιδιαιτερότητές τους και συνεχίζουν να το κάνουν.

Η ΙΛΕΖ με το εν λόγω άρθρο της αντέδρασε σε συμπεριφορές κάποιων (λίγων ευτυχώς) νεοφερμένων και καλοδεχούμενων που, πριν καλά καλά ακουμπήσουν στα χωριά μας, χωρίς συγκαταχή, σπεύδουν να γίνουν τιμητές, προσβάλλοντας με λόγια και πράξεις, ανθρώπους που η ζωή τους είναι απόλυτα ταυτισμένη με τη ζωή και την ιστορία των χωριών αυτών. Κι αυτό δεν θα γίνει ανεκτό. (Τις διευκρινήσεις αυτές τις δώσαμε και τηλεφωνικώς στη συμπατριώτισσα στην οποία αναφερθήκαμε).

Μετά από τις παραπάνω διευκρινήσεις δικαιούμαστε μια απάντηση στο εύλογο ερώτημα: Από ΠΟΥ, ΓΙΑΤΙ και ΠΩΣ κάποι-οι έβγαλαν το εύκολο συμπέρασμα ότι οι καταγγελίες μας κάποιων συμπεριφορών, αφορούν σ' αυτούς που οι αντιδρώντες υποπεύονται πως εμείς εννοούμε; Εκτός κι αν αυτή είναι η αφορμή και άλλες οι αιτίες.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

Άρμεγμα

(Από το βιβλίο του φίλου και συνεργάτη μας **Ευριπίδη Μακρή** «ΟΙ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ», Γιάννενα 2008).

σε κάποιους απ' αυτούς και σαν δημάρχους και προέδρους κατά καιρούς στο Ζαγόρι. Ας μας πουν οι όψιμοι επικριτές μας αν όλα αυτά τα χρόνια αφήσαμε να εμφιλοχωρήσουν διχαστικοί και ανιστόρητοι χαρακτηρισμοί, έστω και μια φορά. Πώς μια ωραία πρωία η ΙΛΕΖ κι εμείς

λούν ποτέ ενοχές, οι πράξεις μόνο και οι συμπεριφορές. Έτσι και η λέξη «φερτός» δεν κουβαλάει από μόνη της καμιά ενοχή. Άλλωστε στο Ζαγόρι (όπως και σε κάθε περιοχή), όλοι μας μπορεί να είμαστε «φερτοί» από κάπου, κάποτε. Ειδικά στο Ζαγόρι στο κύλισμα του χρόνου

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» ΕΥΧΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΥΣ ΤΟΥΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΤΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΚΑΛΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ
ΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ ΙΟΥΛΙΟΥ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΘΑ ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕΙ ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Χρονογράφημα

Μας ήρθε κι ο Θεριστής!

Σταύρου Συκιώτη

Νομοτελειακή και ατερ-
μάτιστη η ροή του Χρό-
νου. Μήνας φεύγει, μήνας
έρχεται. Έτσι, κάπως, φεύγουν
τα χρονάκια μας, στην επίγεια
ζωή.

Η ανθρώπινη τεχνολογία,
απ' όσα διαβάζουμε ή ακούμε
τηλεοπτικά, κατόρθωσε ν' ανα-
παράξει βλαμμένα ή νεκρά
μέλη του ανθρώπινου σώμα-
τος. Υλικό, το ανθρώπινο σώμα
και η ύλη, βασικό στοιχείο της
Τεχνολογίας. Να μην καταφέ-
ρει να δημιουργήσει και
άνθρωπο κάποτε; Οι επόμενες
γενιές, υποθέτω, θα έχουν μια
σχετική απάντηση.

Ωστόσο, ο φετινός Θερι-
στής, δηλαδή ο Ιούνιος μήνας,
μετά το ψιλόβροχο των πρώ-
των ημερών του, μας χαμογέ-
λασε καλοκαιριάτικα, κάτι που
περιμέναμε όλη την Άνοιξη,
για να χαρούμε. Το «αίσιο»
2014, από το έμπα του και ως
τώρα, βροχερό, μουντό κι ακα-
τάστατο, καιρικά, και μιλάμε
για Θεριστή μήνα.

Παλιά, προπολεμικά δηλα-
δή, πράγματι στα χωραφάκια
κάτω απ' τα πανώσπιτα, στην
Αρίστη, με το χαμηλό υψόμε-
τρο, τρελόπαιζαν τα καλάμια
των σιτηρών, στο πέραςμα του
αγέρα και καμάρωναν τα
μεστωμένα στάχυα τους. Ανυ-
πομονούσαν για το χαρωπό
πανηγύρι του θερισμού, τις
φωνές, τα τραγούδια, τα χάχα-
να των θεριστών.

Σήμερα, το σκηνικό του χώ-
ρου και της ζωής, έχει αλλάξει
άρδην. Θεατής όντας, στο
«σαλονάκι της αυλής μου»,
αντικρίζω μια τελείως διαφο-
ρετική εικόνα στην περιοχή
μας. Τα χωραφάκια ανάμεσα
Πανώσπιτων και πλατείας, εξα-
φανίστηκαν και στη θέση τους
ξεφύτρωσαν ξενοδοχειακές
μονάδες. Πάνε τα μονοπατάκια
του χωριού που ανεβοκατεβαί-
ναμε, μαθητούδια ακόμα και
πολλά δρομάκια του χωριού
έγιναν πάρκινγκ αυτοκινήτων.
Το δρομάκι της παλαιάς
Ρωμαϊκής «Εγνατίας Οδού»
καταπιέζεται από το συνεχές
«πήγαιν' έλα» της ρόδας.

Το φαινόμενο είναι γενικό-

τερο. Σ' όλη την περιοχή της
κοιλιάδας του Βοϊδομάτη, δεν
υπάρχει εικόνα χωραφιών,
όπως παλιά. Τη γεωργία την
εξαφάνισε η οργιαστική βλά-
στηση της φύσης. Είναι μια...
εκδίκη της, μια ανταπόδοση
στη μεγάλη αγροτική καλλιέρ-
γεια και την πολυπληθή κτηνο-
τροφία που υπήρχαν και ζημίω-
ναν το πράσινο; Το μεγαλύτε-
ρο μέρος της οικιστικής Αρί-
στης, σήμερα είναι καλυμμένο
από το πράσινο των δέντρων.
Αναμφίβολα ευχάριστη εικόνα
για τα ματάκια μας. Πλην, δεν
υπάρχει ζωή με την παροιμία:
«**φάτε μάτια ψάρια και κοιλιά
περίδρομο**». Απαιτείται και «**ο
επιούσιος άρτος**» ο οποίος
απαιτεί «**πρωτογενή παραγω-
γή**» και θερισμό σιτηρών.

Αρκετά για τον θεριστή. Ας
έρθουμε στον Ιούνιο, που
εκτός από θεριστής ονοματίζε-
ται και **Κερασάρης**, λόγω ωρί-
μανσης κερασιών. Κατά περιο-
χές, έχει και άλλες τοπικές
ονομασίες, σχετιζόμενες με
γεγονότα ή γιορτές. Οπωσδή-
ποτε δεν απουσιάζει κι αυτός
από το αρχαίο Ρωμαϊκό δεκά-
μηνο ημερολόγιο, έχοντας
τέταρτη σειρά, για να καταλή-
ξει, τελικά, στο αναμορφωμένο
ημερολόγιο παίρνοντας την
έκτη θέση, που έχει και σήμε-
ρα, με διάρκεια 30 ημερών.

Μυθολογικά, είναι αφιερω-
μένος στη θεά **Ήρα (JUNO)** σύ-
ζυγο του θεού **ΔΙΑ (JUPITER)**.
Κατά μία άλλη εκδοχή, θεωρεί-
ται πως πήρε το όνομά του από

πολύμηνης απασχόλησης για
τον αγροτικό κόσμο. Η παροι-
μία: «**Θέρος-Τρύγος-Πόλεμος**»
είναι προσδιοριστική.

Μερικές, ακόμα, χαρακτηρι-
στικές παροιμίες:

«**Απ' αρχής του θεριστή,
του δρεπανιού μας η γιορτή**».

«**Το τραγούδι του θεριστή,
η χαρά τ' αλωνιστή**».

«**Από το θέρος ως τις ελιές,
δεν απολείπουν οι δουλειές**».

Τέλος, να σημειώσουμε
πως και η Λαογραφία, κατά
περιοχές της χώρας, είναι
πλούσια στο μήνα Ιούνιο, που
σχετίζεται τόσο με τις εποχι-
κές ποικίλες εργασίες, τις θρη-
σκευτικές γιορτές του μήνα και
τον τρόπο ζωής του αγροτικού
πληθυσμού.

Αν είχαμε, σήμερα, σιταρο-
χώραφα για θερισμό, θα ευχό-
μαστε: «**Καλή συγκομιδή**»!

Τώρα, απομένει να ευχηθού-
με να είναι «**ευχάριστο και ανε-
κτό το Καλοκαιρινό λιοπύρι**».

Β. Σεμερτζίδης: Ειρήνη και ζωή (λάδι)

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Η μάχη των Ασπραγγέ-
λων στις 13 Ιουλίου
1943 δεν πρέπει να ξεχα-
στεί, δεν είναι δυνατόν να
παρακαμφθεί και να μη κατα-
γραφεί στη μνήμη των νεώ-
τερων γενεών, οι οποίες δεν
βίωσαν τα γεγονότα και τα
εγκλήματα της βαρβαρότη-
τας του ναζιστικού τέρατος.

Δεν είναι δυνατόν να ξεχάσου-
με τη σημασία και το πνεύμα της
εθνικής αντίστασης, τον ηρωισμό
και τις θυσίες του λαού μας.

Η ιστορία πρέπει να καταγράψει
τους Ασπραγγέλους στα μαρτυρικά
χωριά της Ηπείρου. Την ημερομη-
νία αυτή οι Επονίτες βλέποντας
τους Γερμανούς να πλησιάζουν το
χωριό, ανέβηκαν στο ύψωμα «Κου-
λούρια» έξω από το χωριό και έστη-
σαν το οπλοπολυβόλο τους με χει-
ριστή τον οπλοπολυβολητή Φρίξο
(Αλέκος Σουφλής).

Οι Γερμανοί πλησίασαν το χω-
ριό. Άρχισαν οι Επονίτες να πυρο-
βολούν, το οπλοπολυβόλο τους και
τα τουφέκια χτυπούσαν τους
εισβολείς. Ο Φρίξος τραυματίστηκε
βαριά, πέθανε την άλλη μέρα και
θάφτηκε στη Μπούλτση. Τον αντι-
κατέστησε ο Κρητικός (Γιώργος
Καψάλης) που τραυματίστηκε και
πέθανε επίσης.

Συγκεντρώσαμε πληροφορίες
και υλικό και το μεταφέρουμε σήμε-
ρα στο «ΖΑΓΟΡΙ μας», το φιλόξενο
περιοδικό, το οποίο με τον τρόπο
του προσπαθεί να διασώσει και δια-
τηρήσει την ιστορία και την παρά-
δοση του Ζαγοριού.

Από γραπτά κείμενα και βιβλία,
δυσανθρώπων του λόγου και της
τέχνης του Πέτρου Ανταίου και του
Ασπραγγελιώτη λογοτέχνη Φρίξου
Τζιόβα μεταφέρουμε στο περιοδικό
μας αποσπάσματα, όπως οι ίδιοι τα
έζησαν και τα περιγράφουν.

Για το θάνατο του Γιώργου
Καψάλη στο περιοδικό «Νέα γενιά»
ο Πέτρος Ανταίος γράφει:

«...Στην πέτρινη αγκαλιά της
Ηπειρωτικής γης, εκεί στο Τσεπέ-
λοβο του Ζαγοριού θα κοιμάσαι
τώρα Γιώργη μας. Όταν σε φέρανε
από τους Ασπραγγέλους και μού-
σκευε το ακριβό σου το αίμα, τα
χιτώνια και τα στήθια μας τραγου-
δούσες. Εκεί στην απλόχωρη εκ-
κλησιά του Τσεπελόβου, σου δώσα-
με το στερνό ασπασμό και ήρθαν οι
απλοί ξωμάχοι απ' τους Ασπραγγέ-
λους, που χτες είχες υπερασπίσει
το χωριό τους απ' τους ρημαχτές και
ανάμεσά τους βγήκε ένας κι είπε:
«Σου φέρνουμε αυτά τα λίγα λου-
λούδια από τους Ασπραγγέλους, το
βουνό που πολέμησες και έπεσες
μπρος από το χωριό, πήραμε την
απόφαση οι χωριανοί να το λένε το
βουνό του Γιώργη Καψάλη. Τίποτα
άλλο δεν είχαμε να σου φέρουμε.
Συγχώρα μας.

Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΩΝ
13 Ιουλίου 1943

Βγήκε τότε ο ποιητής Κουζιού-
λας και είπε: Δεν υπάρχει πιο όμορ-
φο ποίημα στον κόσμο απ' το θάνα-
τό σου. Κι απάγγειλε για σένα:

«Κόψτε κλαριά και στρώστε μου,
κλαριά να με σκεπάσετε
και στη δεξιά μου τη μεριά
ν' αφήσουν παραθύρι
να μπαινοβγαίνει το πουλί
να φέρνει τα χαμπέρια...».

Βγήκε και άλλος νέος και είπε:
Ετούτα τα κρίνα βγαίνουν στις
κορυφές του ψηλού βουνού, του
Βίκου.

Οι παππούδες μας λένε, πως τα
φυλάνε οι αετοί και κανείς δε θαρ-
ρεύεται να τα κόψει. Όμως εμείς τα
παιδιά απ' τους Ασπραγγέλους
πήγαμε το χάραγμα στους αετούς
και τους παρακαλέσαμε. Θέλουμε
να κόψουμε τους κρίνους σας για

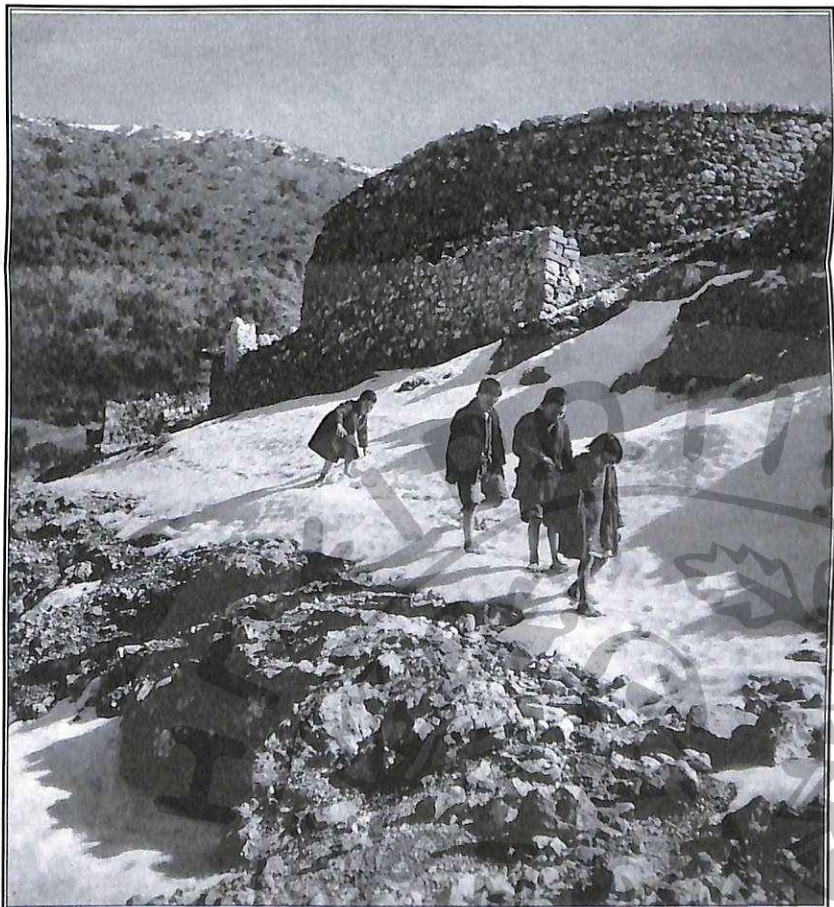
το χωριό. Στ' άρματα όλοι. Αριστε-
ρά στην πλαγιά του βουνού οι Επο-
νίτες. Στο κέντρο οι χωριανοί, οι
ψημένοι στον πόλεμο. Με όρισαν
τραυματιοφορέα με βοηθούς τον
καλόγερο και κάτι αντρογυναίκες.

Κάρφωσα σε κέδρινα παλούκια
κουβέρτες. Όλη την ώρα χτυπούσε
το κρανίο μου σαν ράμφος μυρμη-
γκοφάγου τοκ-τοκ, τοκ-τοκ, καρ-
φώνει βιαστικός ο μαραγκός Χάρου
κρεβάτι. Με την πρώτη τουφεκιά

Του Μάκη Κομπάρου

τρέκλιζε ο ρυθμός του στίχου κι
έσβησε όταν πολλαπλασίασαν τους
κροταλισμούς των πολυβόλων οι
Χούνες των βουνών.

Ακουμπισμένα όρθια στον πλά-
τανο του μεσοχωριού τα φορεία,

Ασπραγγέλοι, 1946. Φωτογραφία της Βούλας Παπαϊωάννου, εν γένει παρα-
χώρηση του Μουσείου Μπενάκη στα «Λαϊτινά Νέα».

να στολίσουμε το Γιώργο Καψάλη
που έπεσε μπρος στο χωριό μας για
τη λευτεριά. Αφήστε μας να του
πάμε τα λουλούδια σας...».

Ο συγχωριανός μας Φρίξος
Τζιόβας στο βιβλίο του ΕΞΟΔΟΣ
ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ περιγράφει με το δικό
του τρόπο τα γεγονότα.

«...Τα καραούλια που είχαν
πυκνώσει σημείωσαν ομάδα Γερμα-
νών ν' ανεβαίνει από το νοτιά κατά

όμοια με σκιάχτρα πουλιών τα κοι-
τάζα αφηρημένος και δεν κατάλαβα
τον επονίτη.

Συναγωνιστή... Και του τρέμανε
τα χείλη: δεν είπε άλλο, δεν μπο-
ρούσε να πει άλλο τίποτα. Του κρά-
τησα το μέτωπο! Μάζεψε το δίκχο
και τραύλισε: «Ο Κρητικός και ο
Λαμιώτης είναι βαριά...».

Έλα και ν' ανέβεις τη φαλακρή
πλαγιά, έλα και να μη ξέρεις από
που και πώς να φυλαχτείς. Κάποτε

αραιώσαν τα πολυβόλα. Οι Γερμα-
νοί υποχωρούσαν με το πάσο τους,
αμάτωτο αφού είχαν κάνει το φονι-
κό.

Τους κατεβάσαμε με τα φορεία.
Πληγές πέρα και πέρα από το βυγί.
Όπως ανάσαιναν σχηματίζονταν
στην κομμένη σάρκα πλήθος πο-
λυεδρικές φουσκάλες ματωμένες,
θα πεθάνω ρωτούσαν τα μάτια.
Τους ράντισα με νερό, δεν είχα
τίποτα να τους βάλω στα χείλη.
Διαταγή να μεταφέρουμε τους
τραυματισμένους στο κοντινό
χωριό.

Έβραζε ο τόπος από τη ζέστα.
Οι μύγες μας τυραννούσαν. Μυρί-
ζονταν το αίμα και πληθάναν όσο
προχωρούσαμε. Είχα παραισθή-
σεις. Νόμιζα πως η λιτανεία μας
πήγαινε στον αγέρα λικνιστικά,
τραβώντας κατά τις σπηλιές της
φοβερής χαράδρας των βουνών
μας να κρύψει τα λαβωμένα παιδιά
από τη φθορά.

Εκεί πάνω άκουσα τον Κρητικό
να τραγουδάει: «**Δεν είν' στον Άδη
ριζικά, δεν είν' στον Άδη μοίρες,
δεν είν' στον Άδη κέρδητα και
σώνει σ' ό,τι πήρες**». Και σαν αντι-
φώνηση μακρινή, ήρθαν στο αυτί
μου ή νόμισα πως ήρθαν, καθώς
ήμουν κοντά στο κεφάλι του άλλου
παιδιού από τη Λαμία, τα λόγια:
«**Τέσσεροι τοίχοι του σπιτιού, που
έχετε το θάρρος, για πέστε της
μανούλας μου, μένα με πήρε ο
Χάρος**».

Εκεί πάνω με πέτυχε στο
καλάμι η αρβύλα του καλόγερου·
με περνούσε ένα μπόι και κρατούσε
το νεκροκρέβατο από την άλλη
πλευρά. Είδα θαμπά το ασκητικό
πρόσωπο να μορφάζει. Ακουμπήσα-
με το φορείο. Μάταια αναζητήσαμε
το σφυγμό του Επονίτη. «Τώρα;»
έκοψα τη σιωπή. Απάντησε βραχνά
με τον ψαλμό «**Αωμοι εν οδώ...**».
Σηκώσαμε το νεκρό και προχωρή-
σαμε.

Την άλλη μέρα πέθανε από
μόλυνση και ο Κρητικός. Τότε για
πρώτη φορά ακούστηκε στα βουνά
μας το βαρύηχο: «**Επέσα!** αδέρφια
εσείς σε άνισο αγώνα και πάλη...»
και ήταν τόσο σπαραχτικά και τόσο
απίθανα όλα!

Γύρισα αργά στο χωριό. Βρήκα
τη μάνα να μοιρολογάει, όπως
πάντα... Δε με ρώτησε για τον Κρη-
τικό· κατάλαβε από την όψη μου.
Καμπούριασε κι άρχισε να φυσάει
τα δαυλιά. Έφερα γύρα το σπίτι·
ήταν σαν ν' αποχαιρετούσα μελλο-
θάνατο. Η καρδιά μου φούσκωνε,
μα δεν έβγαζα δάκρυ. Εκεί με
βρήκε ο Σταμάτης. Έφευγε. Του
χάρισα μια ποιητική ανθολογία να
την έχει στα βουνά και πια δεν
ξανασυναντηθήκαμε.

Το κάλεσμα των βουνών

Η αγάπη για την ορειβάσις δεν υπάρχει σε όλους τους ανθρώπους. Γι' αυτό πέρασαν πολλά χρόνια, για να μπορέσω να συνταιριάξω μια φιλική ομάδα με προορισμό τη Δρακόλιμνη. Λίγο δύσκολο να βρεις ανθρώπους να θέλουν να πάρουν τα ...βουνά!

Όταν καταφέραμε να συγκεντρωθούμε κάμποσοι, βρεθήκαμε χαράματα, από το Καπέσοβο στο Πάπιγκο και πήραμε την ανηφόρα για το καταφύγιο. Λένε, ότι πας ευκολότερα στη Δρακόλιμνη από τη μεριά του Πάπιγκου. Είχαμε και σπουδαίο οδηγό, τον Βασίλη Δασκαλόπουλο, απόστρατο ταξίαρχο από το Μονοδέντρι και γαμπρό στο Καπέσοβο. Τότε είδα για πρώτη φορά τον Αγραυρόνιο με το επιβλητικό όνομα και την ιδιαίτερη μαστορική. Από εκεί άρχισε το μονοπάτι πλάι-πλάι στο βουνό, ανηφορικό ως το καταφύγιο. Ήταν όμως ευχάριστο, γιατί είμαστε στη σκιά των βουνών πάνω μας. Της περιήγησης Αστράκας που ορθωνόταν σαν πολυκέφαλο μυθικό τέρας. Η ξεχωριστή Ζαγορίσια χλωρίδα έβγαζε μία ζωογόνα ανάσα που μας γέμιζε ευεξία. Ντούσκα, φραξιά, γραβιά, κραινές, ξεκούραζαν το μάτι ως πέρα με το βαθύ τους πράσινο. Θαυμάζοντας γύρω μας, φτάσαμε στην πρώτη βρύση της ανηφόρας, την Αντάλη.

Υπάρχουν κανόνες στην ορειβάσις, που πρέπει να τηρούνται αυστηρά. Εμείς όμως σαν γνήσιοι Έλληνες τους καταπατήσαμε όλους και τους γράψαμε στα ορειβατικά μας παπούτσια. Σύντομες στάσεις, νερό λίγο για ανακούφιση των βλενογόνων, φαγητό καθόλου σε ανηφόρα και λίγες κουβέντες, για μη σπατάλη δυνάμεων.

Τι λέτε ρε παιδιά, που θα χάσουμε αυτό το θείο δώρο της βρυσούλας που κελαϊδάει μες το κατακαλόκαιρο και να μην καθίσουμε στους σφάδες να την τιμήσουμε! Είναι σαν να προσβάλλουμε τον δημιουργό.

Ο άντρας μου, που ήταν η χαρά του να περιποιείται τους φίλους του, είχε φορτωθεί ένα τεράστιο θερμός με καφέ και κέρναγε σε κυπελάκια. Η Δασκαλοπούλου η εξαδέλφη μου κι εγώ, βγάλαμε, προς τέρψιν γευστική, κέικ σοκολάτας, μπουστοκούλουρα και κανελλοκούλουρα. Κάποτε, μετά από αρκετό καλαμπούρι θυμηθήκαμε ότι ξεκινήσαμε για τη Δρακόλιμνη και πήραμε πάλι την ανηφόρα. Έλα όμως που περίπου μετά μία ώρα, βρήκαμε άλλη μία βρύση,

τον Τράφο. Δεν την παραπονέσαμε κι αυτή και ξαναρχίσαμε τα καφοποτισμάτα. Πριν την κορυφή, βρήκαμε και την τρίτη βρύση, την Κουρούνα. Ε, να μην πάρουμε και σ' αυτήν μια ανάσα κι έναν καφέ;

Και κάποτε νάτο το καταφύγιο! Παρηγοριά για τους ορειβάτες αυτά τα κτίσματα. Εμείς όμως δεν μεριμνήσαμε για κλειδιά.

Έπρεπε να φύγουμε αμέσως, γιατί έπεσαν πάνω μας όλοι οι αέριδες από τις γύρω κορφές και τα διάσελα και πάλευαν να μας

υπάρχουν ακόμα ευτυχισμένα και ξένοιαστα πλάσματα, στον νευρασθενικό μας κόσμο;

Για να τη φτάσουμε όμως αυτή

Της ΕΛΕΝΗΣ ΖΟΥΚΗ

την παραδείσια γαλήνη, έπρεπε να κατεβούμε μια σιάρα ή σιλιτούρα. Η σιάρα είναι ένα κατέβασμα από χαλίκι, που είναι δύσκολο στο κουμαντάρισμα.

Πας να κάνεις ένα βήμα και κατεβαίνεις δέκα. Πρέπει να πα-

ΔΡΑΚΟΛΙΜΝΗ (Σεπτέμβρης '85)

ρίξουν. Κι όμως θα μπορούσα να κοιτάζω με τις ώρες από κει ψηλά, τόσο απρόσμενο και μαγευτικό ήταν το θέαμα. Το βουνό τέλειωνε σ' εκείνο το σημείο και σχηματίζοντας κατωφερικές πλαγιές κατέληγε σε μια μικρογραφία κοιλάδας κλεισμένη μες' τα βουνά. Από πάνω φαινόταν σαν κουκλίστικη ζωγραφιά και θύμιζε καουμπόικο έργο.

Κάμποσα κονάκια (καλύβες Σαρακατσιάνων) έφτιαχναν μικρό οικισμό με σημάδια ανθρώπινης παρουσίας, τους καπνούς που ανέβαιναν από μαγειρέματα και τα λιγοστά ζώα που τριγύριζαν. Στο βάθος η κοιλάδα έκλεινε με μικρούλες λίμνες, όλο καλάρια και βούρλα και πρασινώδες, εκπληκτική αντίθεση με τα γύρω θεόγυμνα βουνά. Κι εκεί να παίζουν, καλοζωισμένα και νταβραντισμένα, κάτι κοκκινωπά αλόγα, που γυάλιζε το τρίχωμά τους σαν χαλκός κάτω απ' τον ήλιο. Κι έτρεχαν και περπατούσαν κι έλεγες: Αλήθεια,

τάς μόνο στα τακούνια και να γέρνεις πίσω το κορμί και φτάνεις στο τέρμα πατώντας σαν πουλί. Μόνο που δεν θα έχεις πια τακούνια στα άρβυλά σου.

Το καμένο το Αλεκάκι, η ανηψιά μου μας έπεσε κάμποσες φορές. Λένε ότι αυτή η ιδιόμορφη σύσταση του εδάφους έγινε απ' τους παγετώνες, πριν χιλιάδες χρόνια. Στα κονάκια οι άντρες βρήκαν ένα φίλο και είχαμε χαιρετούρες. Λίγα ζώα για τις λίτες ανάγκες τους, μας κοιτούσαν ήρεμα. Το κοπάδι κάπου βοσκούσε. Ο οικοδεσπότης μας σύστησε τον σκύλο του, που ήταν κουτάβι, αλλά έμοιαζε με αρκούδα. Τον χάιδεψε η κόρη μου κι έγινε αχώνιστος μας. Στην τελευταία ανηφόρα για την Λίμνη τα βρήκαμε δύσκολα, γιατί ήταν καταμεσήμερο, χωρίς σκιά και με φίσκα τα στομάχια. Προπορευόταν η νεολαία, η κόρη μου Νίκη, η ανηψιά μου Αλέκα και ο Χρήστος Ράφτης, μαζί με τον σκύλαρο που μας ακο-

λούθησε. Σε κάποια στιγμή ο κουτάβος κουράστηκε κι άρχισε να κλαίει και να μας πιάνει τα πόδια. Στο μονοπάτι φάνηκαν να κατεβαίνουν κάτι ξένοι. Φαίνεται ήταν Σκανδιναβοί, γιατί δεν ήξεραν τις γνωστές γλώσσες που τους πλάσαρμε. Γελούσαν όμως συνέχεια και δεν χρειαζόταν άλλη γλώσσα. Κανονικά ρετάρια, πιάσαμε κορυφή και στρίβοντας λίγο αντικρίσαμε τη Δρακόλιμνη. Παρά το τρομερό της όνομα, μπροστά μου είχα μια μικρή, γαλήνια και καρδιάσχημη λιμνούλα. Έπρεπε να την κοιτάζω πολύ και με ένταση, για να κάνω απόσβεση, για όλα τα χρόνια που περίμενα για να βρεθώ εδώ και για τον τόσο κόπο.

Οι όχθες της ρηχής και διάφανες, σκεπαζόταν με ένα αραχνούφαντο νερολούλουδο, που τόλμησε ν' ανθίσει σε τέτοιο υψόμετρο. Έβλεπε τα πάντα, τα πετραδάκια της και τους τρίτωνες που κολυμπούσαν τρελλαμένοι, σαν μινιατούρες προϊστορικών ζώων. Προχώρησε το βλέμμα μου ως δύο μέτρα από την όχθη. Εκεί τρόμαξα! Σταματούσε η διαφάνεια και άρχιζε ένα πηχτό μελανόμαυρο υγρό, βουβό και μυστηριώδες. Μου θύμιζε την Σφίγγα.

Ο σκύλαρος πλατσούριζε στις όχθες. Έτρεξα και τον έβγαλα φοβισμένη. Γύρω της ξεπετιόταν πολλές κορφούλες. Είμαστε στα 2300 μ. περίπου. Μόνο βορειοανατολικά ήταν άδειο, εκτός από μια κορυφή έλατου. Πλησιάζοντας να δω, μου κόπηκαν τα γόνατα και η ανάσα. Έβλεπα το θέαμα των θεσμάτων. Σε απίστευτο βάθος, έβλεπα έναν γεωφυσικό χάρτη σαν από αεροπλάνο. Χωριά της Κόνιτσας και ο ποταμός της, χωριά του Ανατολικού Ζαγοριού, ρεματιές, χαράδρες, λόφοι καταπράσινοι και όλα μέσα σε μια γαλάζια αχλή, λόγω ύψους. Το έλατο ήταν σπινωμένο στον κάθετο βράχο στο χάος. Μου έκοψαν την έκσταση για να φάμε. Ένα σωρό παγίδες και προϊόντα χοληστερίνης μας περίμεναν. Πίτες, κεφτέδες, μουσακάδες και κοψίδια για το σκύλο. Ντροπή για την ορειβάσις. Ο γυρισμός είχε τη μελαγχολία του χωρισμού από αυτά που γέμισαν τις αισθήσεις μας και την ψυχή μας. Ο φίλος μας χαιρέτησε με στην παραγωγή βόειου κρέατος και μάλιστα ποιοτικού, αφού βοσκουν μοσχομυριστά χορταράκια του βουνού, και δεν αρμέγονται.

Για χιλιετίες στο Ζαγόρι ο κόσμος ζούσε με την κτηνοτροφία! Χιλιάδες πρόβατα ανεβοκατέβαιναν στην Τύμφη από τους νομάδες Σαρακατσιάνους και μη

Η κόλαση των αγελάδων «ασύδοτης» βοσκής!

Η επιδοματική πολιτική φαίνεται να είναι μια σοφή τακτική ευνοούμενων κοινωνιών που φροντίζουν να ενισχύσουν αδύναμες πτυχές της οικονομικής ζωής, να αναπτύξουν υποβαθμισμένες περιοχές, να μειώσουν την ανεργία, να τυνώσουν την πρωτογενή παραγωγή, να αναχαιτίσουν την ερήμωση της υπαίθρου και να στηρίξουν τους νέους στο ξεκίνημα της ζωής τους.

Η επιδότηση είναι το μέσον για την επίτευξη του μεγάλου σκοπού... Τώρα μάλιστα με την άθλια οικονομική κατάσταση στη χώρα μας ακούγεται σαν η σωτήρια λύση για την καταπολέμηση της ανεργίας και την «επιστροφή στο χωριό».

Φυσικά και υπάρχουν κανόνες και προϋποθέσεις για την ένταξη σε τέτοια προγράμματα. Απαιτείται σχεδιασμός, απαιτείται τήρηση των κανόνων, απαιτείται συνειδητοποίηση της φιλοσοφίας της επιδοματικής πολιτικής, απαιτείται συνειδητοποίηση της φιλοσοφίας της επιδοματικής πολιτικής, απαιτείται έλεγχος... Τότε, ναι...

Δυστυχώς όμως στη χώρα μας η πολιτική αυτή των επιδοτήσεων, όπως και τόσες άλλες, «κακοφορέθηκε» και στο στήσιμο τουριστικής υποδομής και στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα και ιδιαίτερα στην εκτροφή αγελάδων «ελευθέρως βοσκής». Δυστυχώς η επιδότηση μεταλλάχτηκε από μέσον σε υπέρτατο σκοπό. Η δυνατότητα να παίρνεις χρήματα «αγύριστα», είναι μια μεγάλη πρόκληση που ώθησε πολύ κόσμο να ασχοληθεί με λάθος δραστηριότητες και το αποτέλεσμα είναι πολλαπλά ολέθριο και για τους ίδιους και για τον τόπο. Όχι όλους, αλλά πολλούς.

Εγώ θα αποτολμήσω να εκθέσω πώς εφαρμόζεται στο Ζαγόρι αυτή η ιστορία που λέγεται «εκτροφή αγελάδων ελευθέρως βοσκής» που αποσκοπεί προφανώς στην παραγωγή βόειου κρέατος και μάλιστα ποιοτικού, αφού βοσκουν μοσχομυριστά χορταράκια του βουνού, και δεν αρμέγονται.

Για χιλιετίες στο Ζαγόρι ο κόσμος ζούσε με την κτηνοτροφία! Χιλιάδες πρόβατα ανεβοκατέβαιναν στην Τύμφη από τους νομάδες Σαρακατσιάνους και μη

και μεγάλος αριθμός οικόσιτων ζώων εκτρέφονταν στις εκτάσεις γύρω από τα χωριά παράλληλα με την ασφυκτική καλλιέργεια της λιγοστής καλλιεργήσιμης γης και σταβλίζονταν μέσα στα ίδια τους τα σπύτια. Πάνω οι άνθρωποι, κάτω τα ζωντανά. Ήταν το βίος τους, ήταν η ζωή τους... Και ποτέ δεν αντιμετωπίστηκε πρόβλημα, γιατί υπήρχε τάξη, υπήρχαν κανόνες απαράβατοι και σεβαστοί από τον καθένα. Έδενε λίγο σάλμα στη γκορτζιά στην άκρη στο χωράφι σου και ήταν «απαντημένο», κανένας δεν διανοούνταν να το παραβιάσει. Πού και πότε θα βοσκήσει ο καθένας ήταν καθορισμένο με σχολαστικότητα και τα σκακιά ήταν μοιρασμένα στα όμορα σπύτια και σκουπιζόνταν καθημερινά και μαζεύονταν οι κοπριές με επιμέλεια για το αμπέλι... Και ο ντραγάτης άγρυπνος. Οι τυχόν ζημιές δεν υπήρχε περίπτωση να μην αποζημιωθούν... Πολύ φυσικό λοιπόν και σήμερα το Ζαγόρι να συνεχίζει τη μακραίωνη παράδοση και να υπάρχει κτηνοτροφία.

Τώρα όμως η παραδοσιακή κτηνοτροφία έχει εξαφανιστεί με την αλλαγή των καιρών και έγινε μόδα «οι αγελάδες ελευθέρως βοσκής» και για να ακριβολογούμε της «ασύδοτης βοσκής».

Αυτές είναι οι επικρατούσες λογικές, στην πράξη όμως; Ο Καλλικρατικός νόμος 4056/2014 παραχώρησε στους Δήμους πάρα πολλές δικαιοδοσίες για τη διαχείριση αυτής της κατάστασης, τη ρύθμιση βοσκής, τη φορολόγηση, τις παραβάσεις κ.λπ., αφαιρώντας τες από άλλες καθ' ύλην αρμοδίες υπηρεσίες. Κι αν οι Τοπικές αρχές για τους «γνωστούς λόγους» εθελοτυφλούν μπροστά σε προκλητικές παραβάσεις και εφαρμόζουν την πολιτική της απόλυτης ανοχής με καταστροφικές συνέπειες κυρίως για τους κτηνοτρόφους, τι κάνουμε;

➤ Όσα ζώα δηλώνονται και επιδοτούνται υπάρχουν πραγματικά ή μόνο στα χαρτιά; Γίνεται πραγματική καταμέτρηση;

➤ Ελέγχεται η κατάσταση υγείας των ζώων και συνθήκες υγιεινής στους χώρους που διαβιβούν;

➤ Υπάρχει μέριμνα ώστε η διαδικασία της αναπαραγωγής να είναι ομαλή, γεννάνε όλα τα ζώα

που πρέπει να γεννήσουν. Αυτός είναι ο σκοπός...

➤ Τηρούνται οι προϋποθέσεις στάβλισης και βόσκησης των ζώων, όπως είναι τα όρια από οικισμούς, από μνημεία, από ρέματα, από επαρχιακή οδό, από τμήματα ιδιαίτερου τουριστικού ενδιαφέροντος κλπ.; Ποιος θα μας σώσει από τα στίφη των αγελάδων που περιπλανώνται ανεπιτήρητα μέσα στα χωριά και στην

Του
ΘΟΥΚΥΔΙΔΗ
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

επαρχιακή οδό γλείφοντας το αλάτι που ρίχνεται για τον πάγο; Στη Σητεία της Κρήτης, όπως έμαθα, και σε άλλους Δήμους που η κατάσταση ήταν ανεξέλεγκτη, όταν οι Δημαρχοί άρχισαν να εφαρμόζουν το 4056 και να περισυλλέγουν τις ανεπιτήρητες «αίγες» και να τις σφάζουν, και την απόφαση 280947/1982 που στερεί την επιδότηση απ' όσους συνεχίζουν τη μακραίωνη παράδοση και να υπάρχει κτηνοτροφία.

➤ Γιατί να αποζημιώνεται ένα ζώο «λυκοφαγωμένο», όταν είναι αδέσποτο, χιλιόμετρα μακριά από το χώρο που έπρεπε να είναι;

➤ Πού είναι αυτές που λένε «Φιλοζωικές Οργανώσεις» να ιδούνε τα στίφη των αγελάδων που περιπλανώνται σκελετωμένες χωρίς μπουκιά ζωοτροφή όλο το χειμώνα;

➤ Κατατίθενται παραστατικά εξόδων για ζωοτροφές κλπ. και εσόδων από τη διάθεση των μοσχαριών;

➤ Έχει γίνει κάποια μελέτη για τις επιπτώσεις της παρουσίας υπερβολικά μεγάλου αριθμού αγελάδων επάνω στην Τύμφη; Για αιώνες βοσκούσαν εκεί πάνω χιλιάδες πρόβατα! Τώρα χιλιάδες γελάδια. Είναι το ίδιο; Οι λεπτές επιστρώσεις από φλύσχη που επικάθονται πάνω στο μητρικό ασβεστολιθικό υπόστρωμα πόσο 'αντέξουν αυτό το ανελέητο όργωμα από τα κήτη των 500 και 700 κιλών; Οι γελαδόστρατες που πετοσκόβουν το χορτοτάπητα γίνονται από το νερό αυλάκια κι ύστερα ρέματα και το λιγοστό χώμα διαβαίνει και πάει... Κι ύστερα αυτά τα δυστυχά ζώα, αν υποθέσουμε ότι έχουν να φάνε, έχουν όμως νερό να πίνουν; Έχετε δει εσείς 40 γελάδια να

γλείφουν μια νοτισμένη λαμαρίνα μιας άθλιας ποιότητας και να μουγκρίζουν απελπισμένα, γιατί νερό δεν υπήρχε κοντά στο Δεκαπενταύγουστο; Τρεις είναι οι αξιόλογες πηγές πάνω στην Τύμφη. Η Ρωμιόβρυση, το Ρομποζί και η Ασπρόβρυση στη Γκουβοστίτσα. Και οι τρεις είναι σε άθλια κατάσταση πνιγμένες στην κοπριά... Οι τζομπαναράιοι δεν νοιάζονται, το είπαμε, οι Δημοτικές όμως Αρχές γιατί δεν φροντίζουν με στοιχειώδη έργα να συμμαζέψουν τις πηγές, να κρατήσουν τα ζώα σε στοιχειώδη απόσταση, ώστε και το νερό να αξιοποιηθεί πλήρως και να μπορεί να πει κι ένας άνθρωπος. Από τις δύο πρώτες περνάει και ο Μαραθώνιος Ορεινού Τρεξιματος, η μεγαλειώδης αυτή γιορτή του Ζαγοριού. Άθλια εικόνα όπως και η διαδρομή εκεί πάνω που οι δρομείς αναγκάζονται να τη διανύσουν με τις βουλιτιές «μέχρι το γόνατο»... Το ίδιο συμβαίνει και στη διαδρομή Βραδέτο - Μπελόνη, το χιλιόπερπατημένο μονοπάτι. Η Τύμφη είναι ένας πολύ σπουδαίος τουριστικός προορισμός! Τι κάνουμε να τον αναδείξουμε; Τα πρόβατα κάποτε ήταν γραφικές πινελιές σ' εκείνο το μοναδικό τοπίο, οι γελάδες τώρα είναι κόλαση... Η Λάκκα Τσουμάνη, ανάμεσα στο Καταφύγιο και τη Δρακόλιμνη, που δεν πατάει αγελάδα είναι ένας επίγειος Παράδεισος και οι βρύσες της «Κασταλίες πηγές», όλη η υπόλοιπη Τύμφη κόλαση...

Οι υπεύθυνοι της προώθησης και εφαρμογής αυτής της επιδοματικής πολιτικής με το σκεπτικό «να έρθουν λεφτά στον τόπο» εγκληματούν όταν δεν φροντίζουν και για τα αυτονόητα... Και οι φίλοι μας οι εταίροι που είναι τόσο άτακτοι στη τήρηση των όρων των μνημονίων, εδώ γιατί επιτρέπουν το χάος; Μήπως είναι μέρος του σχεδίου εκφυλισμού και πλήρους αποσύνθεσης του

Ξέρω αρκετούς κτηνοτρόφους με νοικοκυρεμένες εγκαταστάσεις, με εξαιρετικά προϊόντα που καμαρώνουν για τα «θρεφτάριά» τους! Παρουσίασα αναλυτικά μια άθλια κατάσταση που προφανώς δεν αφορά αυτούς. Ας με συγχωρέσουν...

* Ο Θουκυδίδης Παπαγεωργίου είναι εκπρόσωπος της Τοπικής Κοινότητας Καπεσοβού

ΗΠΕΙΡΟΣ: Ο πόλεμος του ΝΕΡΟΥ

Είναι γνωστό πως το νερό θα αποτελέσει μια από τις αιτίες παγκοσμίων συγχρούσεων στο άμεσο μέλλον. Με αφορμή και την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος (5 Ιουνίου), τον οποίο το νερό αποτελεί βασικό στοιχείο Περιβαλλοντικής ισορροπίας, δημοσιεύουμε το παρακάτω κείμενο του Διηγόρου και Περιφερειακού Συμβούλου Γιάννη Παπαδημητρίου, Τζουμερκιώτη από πατέρα (Ραφταναίοι), αλλά και Ζαγορίσιου από μητέρα (Βίτσα). «Ζ»

Η ιστορική απομόνωση της Ηπείρου από τον άξονα της σιδηροδρομικής, άρα και βιομηχανικής, ανάπτυξης της χώρας, το έντονο ορεινό της ανάγλυφο και η μετεωφλυακή πορεία του ελληνικού κράτους, αφενός οδήγησαν σε υστέρηση και ερήμωση κυρίως των ορεινών περιοχών, αφετέρου όμως συντέλεσαν στη διατήρηση σε μεγάλο βαθμό του μεγάλου φυσικού και περιβαλλοντικού της πλούτου. Η σημερινή, «μεταβιομηχανική» ως ένα βαθμό, φάση της αναπαραγωγής του κεφαλαίου και κυρίως η πολιτική διαχείριση της κρίσης διά της παράδοσης των δημόσιων αγαθών σε ιδιώτες, θέτει σε άμεσο κίνδυνο αυτό τον πλούτο.

Όχι ότι απουσιάζουν τα κλασικά προβλήματα της υπόλοιπης Ελλάδας. Η προβληματική διαχείριση των σκουπιδιών, η ρύπανση από τις αγροτικές δραστηριότητες και κυρίως τη μεταποίηση, οι κερδοσκοπικές οικιστικές πιέσεις και η σωρηδόν αδειοδότηση αιολικών πάρκων στις βουνοκορφές είναι φαινόμενα κοινά με τον υπόλοιπο ελληνικό χώρο. **Ωστόσο στην πιο θροχερή και υδάτινη περιοχή της χώρας είναι λογικό το μερίδιο του λέοντος στην ιδιωτικοποίηση των «κοινών» αγαθών να ανήκει στο νερό.**

Η μάχη του νερού έχει λοιπόν αρχίσει στην Ήπειρο και δίνεται σε πολλά επίπεδα:

– Αν και το ζήτημα της ιδιωτικοποίησης των δικτύων ύδρευσης περιορίζεται, αλλά μόνο προς το παρόν, σε Αθήνα και Θεσ/νίκη, **η διομηχανία της εμφιάλωσης των υπογείων υδάτων δρίσκεται σε φάση επιθετικής ανάπτυξης.** Η αύξηση των δικαιωμάτων άντλησης, που έχουν εξασφαλίσει οι ντόπιοι «βαρόνοι του νερού», κατά τα τελευταία χρόνια κυμαίνεται σ' ένα μέσο ποσοστό δεκαπλασιασμού σε σύγκριση με παλιότερα με προφανείς κινδύνους και για τα δημόσια δίκτυα και για τους υδροφόρους ορίζοντες.

Τα ηπειρώτικα ποτάμια αντιμετωπίζουν φαινόμενα ρύπανσης/υποβάθμισης αλλά και σχέδια εντατικής υδροηλεκτρικής εκμετάλλευσης, κατασκευής φραγμάτων και εκτροπών, που διακόπτουν τον κύκλο του νερού και προκαλούν σοβαρές και ανεπίστρεπτες αρνητικές συνέπειες. **Ο δεκαετής, νικηφόρος εν τέλει, αγώνας για τον Άραχθο ενάντια στο φράγμα του Αγίου Νικολάου στο μέσο ρου του ποταμού καλείται να μετασχηματιστεί σε προσπάθεια για την αποτροπή της ιδιωτικοποίησης των ήδη κατασκευασμένων φραγμάτων Πουρνάρι 1 και 2 στον κάμπο της Άρτας,** στα πλαίσια της εκποίησης της «μικρής ΔΕΗ». Η προοπτική της λειτουργίας του Πουρνάρου με κριτήριο το κέρδος από τη χρηματοπιστωτική διακύμανση της τιμής της κιλοβατώρας σε ένα ενοποιημένο ευρωπαϊκό δίκτυο συνιστά απειλή και για τις αρδευτικές ανάγκες αλλά και γι' αυτή την αντιπλημμυρική ασφάλεια της Άρτας. Την ίδια ώρα βρίσκεται σε εξέλιξη η επιχείρηση νομιμοποίησης της μερικής εκτροπής του Αώου, κυρίως προς το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων με την επίκληση τόσο της υδροηλεκτρικής χρήσης των νερών της εκτροπής όσο και ενός ψευδεδιπίγραφου «εμπλουτισμού» της λίμνης Παμβώτιδας. Το σχέδιο αυτό θα έχει θανάσιμες συνέπειες στο ποτάμι, τα οικοσυστήματα μιας προστατευόμενης κατά τα λοιπά περιοχής της Βόρειας Πίνδου αλλά και στις παραγωγικές δραστηριότητες του εναλλακτικού τουρισμού και της γεωργίας στον κάμπο της Κόνιτσας. Ο Καλαμάς επιβαρύνεται με τον όγκο των υγρών αποβλήτων, επεξεργασμένων αλλά και ανεπεξέργαστων, του λεκανοπεδίου των Ιωαννίνων και υποβαθμίζεται από γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες, όπως και ο Λούρος.

Και οι υγρότοποι όμως υφίστανται τις συνέπειες του υφιστάμενου και εντατικά προωθούμενου παραγωγικού μοντέλου. Η ήδη επιβαρυνόμενη λίμνη Παμβώτιδα στερείται από τις οικολογικά κρίσιμες, περιμετρικές υδρολιβαδικές της εκτάσεις λόγω των πιέσεων για οικοπεδοποίηση και τουριστική «αξιοποίηση» με ξενοδοχεία, πίστες θαλασσιού σκι (ακούστηκε ακόμη και γήπεδο γκολφ!) και κάθε είδους οικιστικές επεκτάσεις ενώ ο συμπεριλαμβανόμενος στη συνθήκη Ραμσάρ Αμβρακικός κόλπος αργοπεθαίνει από τη συσσώρευση των αγροτικών αποβλήτων, τις μονάδες ιχθυοκαλλιέργειας, την εγκατάσταση δεξαμενών πετρελαίου και την ανάπτυξη μαρινών στο στόμιό του.

Στην πραγματικότητα αυτές οι δυνάμεις των κινημάτων αντιτάσσουν όχι μόνο τους αγώνες τους αλλά και την ανάγκη ενός σχεδίου ορθολογικής διαχείρισης των φυσικών πόρων με άξονα τη βιωσιμότητα και τον κοινωνικό έλεγχο, την απόρριψη του κερδοσκοπικού μοντέλου και των φαραωνικών κατασκευών και τη διερεύνηση λύσεων οικολογικά συμβατών, μικρής και τοπικής κλίμακας και χαμηλού κόστους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Περιφερειακός Σύμβουλος Ήπείρου

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Με ενδιαφέρον και προσοχή διαβάζουμε πάντα τις απόψεις του κ. Καλογιάννη, όταν μάλιστα αυτές αφορούν στο Ζαγόρι μας.

Σε ότι αφορά στην πρώτη πρόταση που αναφέρεται στο κείμενό του στον «Πρωινό Λόγο» της Παρασκευής 6/6/2014, δηλαδή την αξιοποίηση του υδάτινου δυναμικού της οροσειράς της Πίνδου, δεν θα τη σχολιάσουμε γιατί πρόκειται για ένα πολύπλοκο και εξειδικευμένο θέμα.

Εκεί που συμφωνούμε και υπερθεματίζουμε είναι στη δεύτερη πρόταση που αφορά στην επανίδρυση και λειτουργία της Κυνηγετικής Περιοχής του Ζαγορίου, την οποία και δημοσιεύουμε αυτούσια.

Άλλωστε είναι γνωστές από τότε οι απόψεις του κ. Καλογιάννη για την Κυνηγετική Περιοχή, στις οποίες απόψεις συμφωνούσε και ένα μέρος του τότε Δ.Σ. του Συνδέσμου Ζαγορισίων (η μειοψηφία δυστυχώς).

ΙΑΕΖ

ΠΡΟΤΑΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

«Επανίδρυση και λειτουργία της Κυνηγετικής Περιοχής Ζαγορίου» (Κ.Π.Ζ.)

Η ως άνω Κ.Π.Ζ. που αποτελεί από τους καλύτερους βιότοπους της Ευρώπης, επιφάνειας 480 χιλιάδων στρεμμάτων, είχε εμπλουτισθεί από το 1976 με εκατοντάδες ευγενή θηράματα, ελάφια, ζαρκαδία, αγριόγίδα, αγριοπρόβατα, λαγούς, αγριοκούνελα, φασιανούς, πέρδικες και ορτύκια.

Για την λειτουργία όμως της Κ.Π.Ζ., η οποία θα εξασφάλιζε εργασία σε εκατοντάδες νέους και σήμερα θα έσφυζε από ζωή από τους ξένους και ντόπιους τουρίστες και κυνηγούς που καταθέτουν πάντα πλουσιοπάροχα τον οβολό τους, ουδέν δυστυχώς Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο συγκινήθηκε και ουδείς αρμόδιος Υπουργός ασχολήθηκε. Όμως με τους κυνηγούς η ερημική περιοχή του Κόζακα Τρικάλων, με αντίστοιχη Κ.Π.Ζ. που ιδρύθηκε το 1976, έγινε τόπος επαγγελίας για ολόκληρη τη Θεσσαλία. Τα πανέμορφα και πολυτελή ξενοδοχεία του Ζαγορίου και των Ιωαννίνων δεν είχαν σήμερα πλήρη κάλυψη χειμώνα-καλοκαίρι, όπως τα αντίστοιχα του Κόζακα.

Δυστυχώς η λειτουργία της Κ.Π.Ζ. **ματαιώθηκε**, ύστερα από λίγες ανεύθυνες κραυγές ορισμένων «φίλων» του Ζαγορίου, οι οποίοι πρώτα... **κατασπάρξαν**, πριν προλάβουν ν' αναπαρχθούν, μαζί με τους «ευαίσθητους» για το Περιβάλλον, οικολόγους, τα ευγενή αυτά θηράματα.

Οποία κατάντια μας.

Καιρός λοιπόν είναι όχι μόνον να επανιδρυθεί αλλά και να **επεκταθεί** η Κυνηγετική περιοχή, να συμπεριλάβει τις περιοχές της Κόνιτσας και του Πωγωνίου, του Μετσόβου και των Τζουμέρκων.

Τα έργα αυτά θ' αποτελέσουν μοχλό γεωργικής, οικονομικής και τουριστικής ανάπτυξης, όχι μόνον του Ζαγορίου, της Κόνιτσας, του Πωγωνίου, του Μετσόβου και των Τζουμέρκων, αλλά και της ευρύτερης περιοχής των Ιωαννίνων και της Ήπείρου γενικότερα.

Θα δοθεί ευκαιρία να χτιστούν μικρές και μεγάλες παραγωγικές μονάδες με παράλληλη ανάπτυξη της βοοτροφίας, της κτηνοτροφίας, της μελισσοτροφίας, της πτηνοτροφίας, της χοιροτροφίας κ.α. που θα δώσουν παραγωγική εργασία στους νέους και φιλή ζωής σ' ολόκληρο το Νομό μας.

Έτσι θα δοθεί ευκαιρία στους νέους, που είναι σήμερα μετέωροι και απογοητευμένοι, να γυρίσουν πίσω στο Ζαγόρι και στα ορεινά μας χωριά.

Είναι εξ άλλου, διακαής πόθος όλων, επιθυμία και νοσταλγία, να γυρίσουν στα χωριά τους, για να δουν καπνόν αναθρόσκοντα από τα μπουχαλιά των καλυβιών των πατεράδων και παππούδων των, αλλά και να εξασφαλίσουν παραγωγική εργασία, όπως συνεβούλευε ο Αριστοτέλης.

Μη δίδετε χρήματα στους πολίτες, έλεγε ο Σταγειρίτης φιλόσοφος, **άμα και των αυτών δέονται** –γιατί ζητούν πάλι τα ίδια και περισσότερα. Δώστε τους ένα χωράφι, τη δυνατότητα σύστασης μιας μικρής επιχείρησης να παράγουν μόνοι τους πλούτο... οπότε και οι πολίτες θα καταξιωθούν κοινωνικά, αλλά και το Κράτος θα διευρύνει τις πηγές άντλησής, περισσότερων πόρων, περισσότερων εσόδων.

Αυτά διατύπωνα από του βήματος της Βουλής προ τριακονταετίας, και είναι καταγεγραμμένα στα πρακτικά της, απευθυνόμενος προς τον τότε Πρωθυπουργό της χώρας Ανδρέα Παπανδρέου, όταν εκείνος διακήρυκε το «**Τσοδόλα δώστα όλα**».

Αυτά τα χρήσιμα και ωφέλιμα για τον τόπο μας συμβουλευώ και σήμερα τους Ζαγορίσιους.

Ας τολμήσουμε λοιπόν, για το καλό του τόπου μας που ζούμε και αγαπούμε.

Κώστα Πανταζή

Ο ΙΩΑΝΝΙΤΗΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ (1776-1844)

«Μέγιστος Ευεργέτης του Πανεπιστημίου Αθηνών»

Πρόσφατα ο αγαπητός φίλος και συγχωριανός μου, Κώστας Πανταζής, με ξάφνιασε με την αποστολή του βιβλίου του με τον παραπάνω τίτλο.

Πρόκειται για μια ιστορική μονογραφία, που αναφέρεται στη ζωή και τα αγαθοεργήματα του Μεγάλου τέκνου των Ιωαννίνων, ο οποίος ύστερα από δραματικές περιπέτειες στην περίοδο της σκλαβωμένης Ήπείρου, αναγκάστηκε να ξενιτευτεί στο Λιβόρνο της Ιταλίας, όπου άσκησε επιτυχώς το επάγγελμα του εμπόρου.

Δημιούργησε έτσι μια καλή οικονομική κατάσταση βοηθώντας τους συμπατριώτες του της εκεί Ελληνικής Κοινότητας.

Όμως ο διακαής πόθος του ήταν να επιστρέψει το 1839 στην ελεύθερη Αθήνα, που ύστερα από τη μακρά σκλαβιά αντιπεριώριζε σοβαρά προβλήματα. Τότε ιδρύθηκε και το πρώτο Πανεπιστήμιο του νέου Ελληνικού Κράτους.

«Μεταξύ των πρώτων ευεργετών του Πανεπιστημίου την κρίσιμη περίοδο λειτουργίας του, 1842-1850, αναφέρεται ο Ηπειρώτης-Ιωαννίτης Έμπορος Χριστόδουλος Ευθυμίου, που το όνομά του ήταν σχεδόν άγνωστο στην αθηναϊκή κοινωνία».

Ήταν και για μας μια εξαιρετική ευκαιρία να γνωρίσουμε μέσα από το πόνημα του συγγραφέα Κώστα Πανταζή, το Μεγάλο Ηπειρώτη Ευεργέτη, με κάθε λεπτομέρεια για τη ζωή και το φιλανθρωπικό του έργο.

Στο 2ο μέρος του βιβλίου αναφέρονται αναλυτικά τα ευεργετήματά του για εκπαιδευτικούς σκοπούς (υποτροφίες σε ανώτατες και ανώτερες σπουδές, μεταπτυχιακές υποτροφίες) και για κοινωνικούς σκοπούς (προικοδοτήσιν απόρων κορασιδών, χορήγηση βοηθημάτων σε οικονομικά αδύναμες πολύτεκνες μητέρες).

Έχει σημασία να σημειώσουμε εδώ, πως στη Διαχειριστική Επιτροπή του Κληροδοτήματος Χριστοδούλου Ευθυμίου μετέχει ως μέλος ο Κώστας Πανταζής και από το έτος 2004 Πρόεδρος της.

Στο τέλος του βιβλίου δημοσιεύεται λεπτομερής κατάλογος φοιτητών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και της Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας υποτρόφων του Κληροδοτήματος Χριστοδού-

λου Ευθυμίου, από το ακαδημαϊκό έτος 1979/1980, έως το 2012/13, που ο αριθμός τους ανέρχεται στους 306 επιστήμονες: ιατρούς, καθηγητές-δασκάλους, νηπιαγωγούς, επιστήμονες θετικών επιστημών, οικονομικών επιστημών, μαθηματικοί με καταγωγή από την πόλη των Ιωαννίνων.

Αντιλαμβάνεται ο κάθε αναγνώστης το μέγεθος της ευεργεσίας του αιμνήστου ευεργέτη της Ήπείρου **Ευθυμίου Χριστοδούλου**. Ο λόγιος Νεόφυτος Βάμβας, καθηγητής του Πανεπιστημίου και Πρύτανης αυτού, σε ομιλία του το 1852 ανέφερε:

«...Τοιούτον εγνωρίσαμεν και εθαυμάσαμεν εν Αθήναις τον μακαρίτην γέροντα Χριστόδουλον Ευθυμίου, του οποίου η περί τας κοινάς του βίου δαπάνας λιτότης ήτο τοιαύτη, ώστε αναφέρεται ως παράδειγμα της γλιστοτέρας φιλοχρηματίας. Έπρεπε ν' αποθάνη ο μακαρίτης ούτος, διά να φανή, με κοινήν έκπληξιν, ότι υπό τα ευτελή εκείνα ενδύματα, υπό τον τραχύν και δυσπρόσιτον εκείνου χαρακτήρα εκάλυπτετο καρδιά μεγάλη και γενναία, διότι ολόκληρος σχεδόν η όχι ευκαταφρόνητος περιουσία του αφιερούτο διά της διαθήκης του εις κοινάς ευεργεσίας».

Στο δικό μας συγγραφέα της σχετικής ιστορικής μονογραφίας Κώστα Πανταζή, που έφερε στο φως τα πολύτιμα στοιχεία για τον Ιωαννίτη ευεργέτη, εκφράζουμε τα θερμά μας συγχαρητήρια. Η δε πόλη των Ιωαννίνων οφείλει να τιμήσει επίσημα τον άξιο ευεργέτη!

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Δύο χρόνια μετά το θάνατο του ιδρυτή του...

Γιατί ακόμη δεν άνοιξε το Μουσείο Αγάπριου Τόλη;

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ

Το σήριαλ του υπό σύσταση Ιδρύματος «Λαογραφικό Μουσείο Αγάπριου Τόλη», στους Κήπους Ζαγορίου **συνεχίζεται!** Και οι Πασχαλινοί επισκέπτες του Ζαγορίου, περίμεναν φέτος να θαυμάσουν τα σπάνια εκθέματα του Μουσείου...

Δύο χρόνια (!) πέρασαν απ' όταν έφυγε από τη ζωή ο συλλέκτης Αγάπριος Τόλης και το υπουργείο Οικονομικών δεν κίνησε ακόμη την προβλεπόμενη διαδικασία για την έκδοση Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο να εγκρίνεται η σύσταση του Ιδρύματος. Πόσα χρόνια θα περάσουν ακόμη;

Ο Συμπαραστάτης του Πολίτη και της Επιχείρησης Περιφέρειας Ήπείρου κ. Αποστ. Οικονόμου, με επιστολή του προς το ανωτέρω Υπουργείο (υπ' αριθ. 57122/4338/27/06/2012) επισημαίνει ότι «επιβάλλεται η έγκριση του Ιδρύματος, ώστε να προχωρήσει σε συνέχεια η λειτουργία του μουσείου, σύμφωνα με την επιθυμία του διαθέτη Αγάπριου Τόλη και της Τοπικής Κοινωνίας». Ο ίδιος απέστειλε επίσης στο Υπουργείο τα κατωτέρω στοιχεία που αφορούν το υπό σύσταση ίδρυμα:

– Βεβαίωση της Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών Ιωαννίνων, από την οποία προκύπτουν οι εργολαβίες και τα χρηματικά ποσά που δαπανήθηκαν από την Περιφέρεια Ήπείρου για τις κτιριακές εγκαταστάσεις του Ιδρύματος και του υπό σύσταση μουσείου.

– Φωτογραφίες των 5.000 τουλάχιστον αντικειμένων της συλλογής που προορίζεται για το μουσείο και τα οποία θα καταμετρηθούν ευθύς ως εγκριθεί η συστατική πράξη του Ιδρύματος (σχετικό CD).

– Φωτογραφίες των νεοκτιστών, σε παραδοσιακή αρχιτεκτονική, εγκαταστάσεων του ιδρύματος τα οποία αποτελούν ιδιοκτησία του (σχετικό CD).

Παρά ταύτα, το Συμβούλιο Εθνικών Κληροδοτημάτων **εξακολουθεί να αναμένει να μπουν στο «μικροσκόπιο» οι διαθήκες του Αγάπριου Τόλη.** Εως πότε; Οι Ζαγορίσιοι περιμένουν!...

Υπενθυμίζεται ότι, το ανωτέρω Συμβούλιο, στη σχετική του γνωμάτευση, αναφέρει ότι «προκειμένου να αποφανθεί σχετικά με την έκδοση ή μη Προεδρικού Διατάγματος με το οποίο να εγκρίνεται η σύσταση του κοινωφελούς Ιδρύματος με την επωνυμία «Λαογραφικό Μουσείο Αγάπριου Τόλη», **θα πρέπει να προηγηθεί η εξέταση του κύρους των δύο ιδιωτικών γραφικών χαρακτήρων, από το αρμόδιο δικαστήριο,** κατόπιν αίτησης του έχοντος έννομο συμφέρον και σε περίπτωση εγκυρότητας αυτών, να προσδιορισθεί το ακριβές περιεχόμενό τους, **καθώς από το δυσανάγνωστο γραφικό χαρακτήρα του διαθέτη, δεν προκύπτει αν αυτό συνάδει με το περιεχόμενο της συστατικής πράξης του Ιδρύματος».**

Το έγγραφο (αρ. 1152485/5410/Α-0011/16.11.2012) υπογράφει η Διευθύντρια Μαρία Παπαδάτου-Βουσιανά.

(«Πρωινός Λόγος» 23/4/2014)

Λάζαρος 2014

Στο σπίτι της Ελένης Δούβλη

Ακούστηκε και φέτος ο Λάζαρος στα Άνω Πεδινά. Ο Νίκος Ξάνθος κι ο Νίκος Δάμος «έδιωξαν τα φίδια και τις γκουστερίτσες».

Κυκλοφόρησε το νέο Κπώνημα του Κώστα Π. Βλάχου, Λεύκωμα με τίτλο: «Τα Ιωάννινα – Μέσα από ταχυδρομικά δελτάρια», έκδοση του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή, Ιωάννινα 2013.

Κώστα Π. Βλάχου

ΤΑ ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Μέσα από ταχυδρομικά δελτάρια

Γράφει ο ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ

Ευχαριστώ τον Κώστα Π. Βλάχο, αγαπητό φίλο και συνάδελφο, που μου έστειλε το λεύκωμα με μια ιδιαίτερα θερμή αφιέρωση.

Η κοινωνική και πνευματική παρουσία του Κ. Βλάχου στα δρώμενα της πόλης και της Ηπείρου γενικότερα είναι γνωστή και δεν χρειάζεται ιδιαίτερος λόγος για το έργο του και την όλη δράση και δραστηριότητά του ως φιλόλογου και Προέδρου της ΕΗΜ και ΙΜΙΑΧ. Ερευνητής και βαθύς γνώστης της τοπικής ιστορίας μας κάνει κοινωνούς των πονημάτων του με τρόπο γόνιμο και δημιουργικό. Το παρόν λεύκωμα είναι μια προσφορά στον τόπο απότοκη των ευγενικών του προθέσεων. Η έκδοση των ταχυδρομικών δελταρίων αποτελεί ένα εξαιρετικό και σοβαρό πεδίο ερμηνείας και υπομνηματισμού λόγω της ειδικής περίπτωσης των δελταρίων που παρατίθενται, μέσα από τα οποία αναδεικνύεται η παρελθούσα γοητεία των Ιωαννίνων, της πόλης των θρύλων και των παραδόσεων.

Πριν από την παρουσίαση των καρτ ποστάλ ανατρέχει σύντομα στον χρόνο. Με μια κατατοπιστική ιστορική αναδρομή ασχολείται με την ιστορία της πόλης των Ιωαννίνων από την ακαθόριστη ίδρυση της μέχρι την απελευθέρωση και την είσοδο του απελευθερωτή ελληνικού στρατού στην πόλη, όπου «μια ιστορική και προαιώνια ιστορική πολιτεία, μια πολιτεία στην οποία η Ελλάδα χρωστούσε την πνευματική της αναγέννηση, σκεπάζονταν από τα φτερά της πατρίδας».

Ο Κ. Βλάχος, με πολυσχιδές έργο, με πνευματικούς προβληματισμούς, λάτρης της πόλης μας, είναι ο συλλέκτης των σπανίων ταχυδρομικών δελταρίων. Από το σωμα των δελταρίων της προσωπικής του συλλογής, αρκετά συμπεριλήφθηκαν στην παρούσα έκδοση σε μια

αναδρομή στο παρελθόν, στο χώρο και στον χρόνο, εικόνες που αιχμαλωτίζουν τη ματιά και μας προκαλούν να προσεγγίσουμε νοσταλγικά κτήρια και τοποθεσίες, να αναπολήσουμε τα παλιά σοκάκια της «μικρής μας πόλης», να επαναφέρουμε στη μνήμη μας ιστορίες και γεγονότα και βέβαια «να κοινωνήσουμε της διαχρονικής ζωής

χρόνο και αργότερα έγιναν αντικείμενο συλλογής. Ξεφυλλίζοντας τις σελίδες του λευκώματος μπορεί ο αναγνώστης να θαυμάσει μερικές και γενικές απόψεις της πόλης, των πλατειών (πάνω και κάτω), του Δημαρχείου, του Ταχυδρομείου, της

Σχολής, του Νοσοκομείου Χατζηκώστα. Ωραίες απόψεις της Παμβώτιδας (παράλιμνιες τοποθεσίες, κυρά-Φροσύνη – μόλος), του νησιού (κτήρια, ψαράδικα, μονές) και άλλες πολλές εικόνες της πόλης. Μέσα από τις καρτ ποστάλ ανακαλύπτει κανείς γοητευτικές γωνιές της πόλης, οι οποίες, στη διαδρομή του χρόνου και από πολλές άλλες αιτίες, εξαφανίστηκαν και έχασαν τη μαγεία και την γοητεία τους.

Απεικονίζονται τα «Γιάννινα, μια σύγχρονη και παλιά πολι-

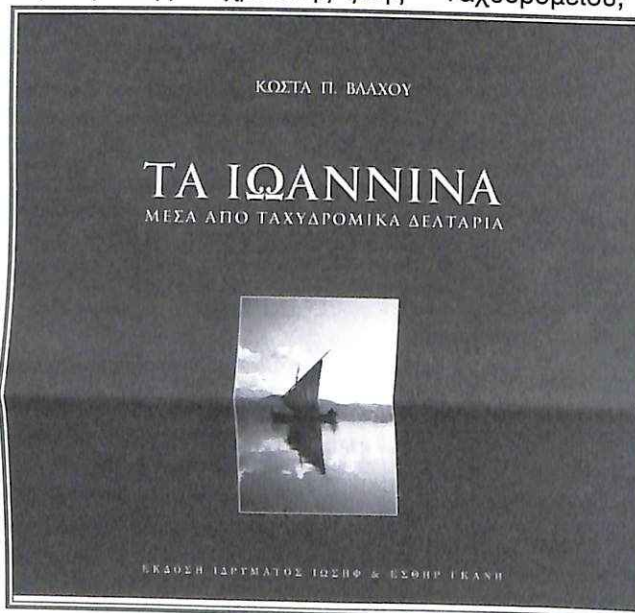
τεία με δικό της πρόσωπο και ατμόσφαιρα, κατάφορτη από θρύλους, μ' ένα λαμπρό παρελθόν, ένα δυναμικό παρόν και με τα πιο ωραία όνειρα για το μέλλον της». Έξοχες εικόνες που παραπέμπουν στο παρελθόν της πόλης, πριν από την «παράμρφωσή» της με τις τερατώδεις πολυκατοικίες και την εξαφάνιση των καταπληκτικών αθόκηπων και άλλων ιστορικών τοποθεσιών που ανέδιδαν αρχοντιά και θαυμάσια οικιστική απόλαυση.

Οι εικόνες των καρτ ποστάλ γεννούν σε όλους μελαγχολικές σκέψεις όταν φέρνουν στη μνήμη τους την παλιά γοητεία της πόλης, την οποία αντιπαρβάλλουν με την «εικόνα» της σημερινής πόλης.

Ο πρόεδρος του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή κ. Ναπολέων Μάργαρης, μας παροτρύνει «να ανακαλύψουμε μέσα από τις καρτ ποστάλ εκ νέου την πνευματική μαγεία των Ιωαννίνων», έτσι, όπως παρουσιάζονται μέσα από τις σελίδες του λευκώματος.

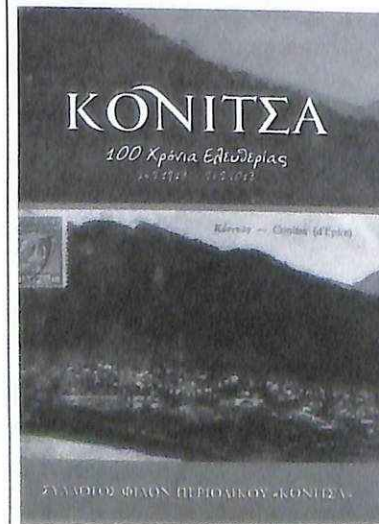
Θεωρούμε ότι η απόφαση του Δ.Σ. του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή να αναλάβει την έκδοση του λευκώματος καταγράφεται στο ενεργητικό του και καταξιώνει την παρουσία του στην πόλη μας, προβάλλοντας και ενισχύοντας τέτοιες εκδοτικές προσπάθειες.

Τελειώνοντας το σύντομο αυτό σημείωμα για το νέο πόνημα του Κ. Π. Βλάχου, εύχομαι από καρδιάς στον φίλο Κώστα υγεία, δύναμη και πλούσια την πνευματική δημιουργία.

ΚΩΣΤΑΣ Π. ΒΛΑΧΟΥ

«Κόνιτσα - 100 χρόνια Ελευθερίας 1912-2013»

Το δίμηνο περιοδικό «Κόνιτσα», που εκδίδει ο «Σύλλογος Φίλων Περιοδικού Κόνιτσα», ψυχή του οποίου είναι ο φίλος μας Σωτήρης Τουφίδης, μας απέστειλε μια πολύτιμη έκδοση με τίτλο «Κόνιτσα 100 χρόνια Ελευθερίας 1912-2013». Έκδοση σε 160 σελίδες, με σπάνιο φωτογραφικό υλικό απ' τις αρχές του 19ου αιώνα. Τα περιεχόμενα είναι κυρίως ιστορικά απ' την εποχή της Τουρκοκρατίας, απ' τις μάχες που έγιναν στην περιοχή, απ' τους Βαλκανικούς Πολέμους, απ' τον Μακεδονικό αγώνα κλπ. Χρήσιμες πληροφορίες και ιστορικά στοιχεία για τους ερευνητές και για την ιστορία του τόπου μας. Προς το τέλος του βιβλίου παρατίθενται 4 σελίδες με χρονολόγιο των Βαλκανικών Πολέμων, 2 σελίδες με βιβλιογραφία για την απελευθέρωση της Κόνιτσας και 22 σελίδες με φωτογραφικό υλικό. Ευχαριστούμε θερμά τους εκδότες για την άξια έκδοση, που κοσμεί την βιβλιοθήκη μας μαζί με το δίμηνο Περιοδικό.

«Το Ζαγόρι μας»

ΖΑΓΟΡΙ ΚΑΙ ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ

Είμαι τακτικός αναγνώστης και συνδρομητής της εφημερίδας από ιδρύσεώς της.

Έχετε φιλοξενήσει απόψεις μου για διάφορα θέματα που άπτονται του Ζαγορίου και ελπίζω να δημοσιεύσετε και την παρούσα επιστολή.

Με εξέπληξε δυσάρεστα το πρωτοσέλιδο-ολοσέλιδο δημοσίευμα του τεύχους 431 του Μαΐου 2014 το οποίο υπογράφει η ΙΛΕΖ απηχώντας τις απόψεις του Δ.Σ. καθώς και της εφημερίδας, μιας και είναι η εκδότρια αρχή.

Κατά πρώτο θεωρώ ατυχή τον τίτλο «Αλλαγή σελίδας στο Ζαγόρι» σε σχέση με τις αυτοδιοικητικές εκλογές του Μαΐου.

Αλλοίμονο αν κάθε δήμαρχος που εκλέγεται θα αλλάζει σελίδα στο Ζαγόρι μας και να χρησιμοποιείται ο βαρύγδουπος αυτός τίτλος για την αλλαγή στον δημαρχιακό θώκο.

Δηλαδή αν εκλεγόταν ο νυν δήμαρχος θα είχαμε την ίδια σελίδα στην ιστορία του Ζαγορίου και ο νεοεκλεγείς θα την αλλάξει επί τα χείρω ή επί τα βελτίω;

Και αν ο νεοεκλεγείς ακολουθήσει παρόμοια πολιτική με τον απερχόμενο θα γράφουν στην ίδια σελίδα την ιστορία τους;

Κατά δεύτερον νομίζω το υμνολόγιο και το αφιέρωμα στην διαδρομή του νυν δημάρχου δεν συνάδει με τους σκοπούς της εφημερίδας, πόσω μάλλον, όταν αναφέρονται σε εν ενεργεία δήμαρχο και αυριανό αρχηγό της αντιπολίτευσης του δήμου.

Την θετική ή αρνητική διαδρομή και προσφορά των εμπλεκόμενων στην τοπική αυτοδιοίκηση την αξιολογούν οι Ζαγορίσιοι με την ψήφο τους στις εκλογές. Αν έκαναν λάθος ή σωστά στην επιλογή τους θα είναι αυτοί οι αποδέκτες των θετικών ή αρνητικών επιπτώσεων.

Το τελευταίο που θέλω να σχολιάσω, είναι η αναφορά σε προεκλογικά γεγονότα και ανοικτές συμπεριφορές που έλαβαν χώρα, χωρίς οι συντάκτες να αναφέρονται σε χώρο, χρόνο και πρόσωπα. Ανεξάρτητα από την αλήθεια των γεγονότων, την έκταση αυτών και πού είναι το δίκαιο και το άδικο, θεωρώ απα-

ράδεκτο τον προδιορισμό ότι οι πρωταγωνιστές ήταν οι μεν «φερτοί» οι δε «Ζαγορίσιοι», οι δε δεύτεροι είναι αμυνόμενοι από τον φόβο μήπως αλώσουν τον τόπο τους οι πρώτοι. Αυτοί οι προσδιορισμοί και αφορισμοί υποκρύπτουν ρατσιστική νοοτροπία που νομίζω ότι ήταν γνώρισμα περασμένων αιώνων και όχι του εικοστού πρώτου που ζούμε.

Θα ήθελα να τονίσω στους συντάκτες του άρθρου το εξής: Όπως το ΖΑΓΟΡΙ είναι ένα, ενιαίο και αδιαίρετο, έτσι και ο όρος ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΣ είναι ένας, ενιαίος και αδιαίρετος.

Το Ζαγόρι ορίζεται και καθορίζεται από τα φυσικά του όρια, από το απaráλλο φυσικό και δομημένο περιβάλλον του και από την πλούσια παράδοση και τον πολιτισμό του.

Όσοι στο πέρασμα των αιώνων έζησαν, ζουν, δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στη γη αυτή, όσοι πότισαν τον σκληρό και άγονο τόπο αυτό με τον ιδρώτα και τα δάκρυά τους, όσοι δούλεψαν τα δάση του με την σάρα και το τσεκούρι, όσοι βόσκησαν τα βουνά του, όσοι ξενιτεύτηκαν για να φέρουν πλούτο, γνώση και πολιτισμό στον τόπο τους είναι όλοι τους Ζαγορίσιοι. Όλοι εμείς που ο σύγχρονος τρόπος ζωής μας ξερίζωσε από τον τόπο μας αλλά όμως η σκέψη μας είναι σε αυτόν, νοιάζόμαστε και αγωνιζόμαστε για την επιβίωσή του είμαστε Ζαγορίσιοι. Ο οικονομικός μετανάστης που ζει στο Ζαγόρι και καπνίζει ένα μπουχαρί το χειμώνα στα έρημα χωριά μας, είναι δυο φορές Ζαγορίσιος. Σε αυτούς όλους που προανέφερα, όσοι επιδιώκουν να τους προσδιορίσουν ως παλιούς, καινούργιους, μόνιμους, γηγενείς, φερτούς, σκηνίτες, σαρακατσάνους, βλάχους, γύφτους, χουσεμκιάρηδες, καλαντζήδες, σώγαμπρους και ξώγαμπρους, προσφέρουν την χειρίστη υπηρεσία στο Ζαγόρι μας.

Ελπίζω η εφημερίδα να επαυτοποθετηθεί στο θέμα αυτό. Αν αυτό δεν ήθελε γίνει, να θεωρηθεί αυτή η επιστολή μου και σαν αίτημα διαγραφής από τους συνδρομητές και αναγνώστες της.

Γιάννης Φερεντίνος
Τσεπέλοβο

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Κ. ΓΙΑΝΝΗ ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΥ

Φίλε Γιάννη (αν μας επιτρέπεις την επίκληση), η επιστολή σου, που μας εξέπληξε όχι ευχάριστα, και την οποία δημοσιεύουμε χωρίς καμιά μεμψιμοιρία (άλλωστε, όπως λες, συχνά και με χαρά φιλοξενήσαμε γραπτά και απόψεις σου), έφτασε στην εφημερίδα όταν το πρωτοσέλιδο με τις διευκρινήσεις μας είχε ήδη τυπωθεί και δημοσιεύεται εμβόλιμα στη θάση άλλου κεμένου. Έτσι αυτές οι διευκρινήσεις ίσως αποτελέσουν αυτό που στο τέλος της επιστολής σου ζητάς σαν επανατοποθέτηση, όρο απαραίτητο –όπως λες– για τη συνέχιση και στήριξη της εφημερίδας εκ μέρους σου.

Συμπληρωματικά ορισμένες παρατηρήσεις:

1) Ως προς τον τίτλο του άρθρου «Αλλαγή σελίδας στο Ζαγόρι». Δυσκολευόμαστε ειλικρινά να κατανοήσουμε την ένσταση. Πολύς λόγος και ανάλυση για μια φράση τόσο κοινόχρηστη στη δημοσιογραφία όταν αναφέρεται σε αλλαγές προσώπων σε κάποια θέση ή υπηρεσία, με την ελπίδα ίσως η σελίδα να είναι καλύτερη. Τίποτε το καινούργιο τίποτε το υπονοούμενο. Όμως, ας είναι, όπως το βλέπει ο καθένας.

2) Ως προς το... υμνολόγιο στον απερχόμενο Δήμαρχο, «που δεν συνάδει στους σκοπούς της εφημερίδας». Δηλαδή τι συνάδει στους σκοπούς ενός εντύπου για το Ζαγόρι; Έναν άνθρωπό του που με την ψήφο πάντα των Ζαγορίσιων, υπηρέτησε τον τόπο του (με όσα λάθη και αδυναμίες) για δεκαετίες ολόκληρες, να τον ρίξει στον Καιάδα και το ανάθεμα; Παράξενη αντίληψη αλήθεια για το ρόλο αυτού του εντύπου που σαν σκοπό έχει να βοηθήσει κι αυτό τον τόπο. Μήπως τέτοιες θέσεις και απόψεις, φίλε Γιάννη, αποτελούν ένα είδος ρατσισμού από την ανάποδη;

3) Τέλος, συμφωνούμε και υπερθεματίζουμε πως το Ζαγό-

ρι είναι ένα και ενιαίο και ο όρος ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΣ το ίδιο. Αυτές τις έννοιες η ΙΛΕΖ και «Το Ζαγόρι μας» τις έκαναν σημαία όλα αυτά τα χρόνια και δεν χρειαζόταν η υπόμνηση στην ΙΛΕΖ. Για του λόγου το αληθές, θυμίζουμε το κλείσιμο από το ρεπορτάζ του αντιπροέδρου κ. Απόστολου Ντιναλέξη στην παρουσίαση του βιβλίου «Ελληνική Μυθολογία», του κ. Ευριπίδη Μακρή, στις 24/10/2012 στη Ζωσιμαία Ακαδημία, όπου λέει:

Τελειώνοντας το ρεπορτάζ παραθέτω και το χαιρετισμό του Προέδρου μας κ. Βασίλη Τζιόβα, που είπε τα εξής:

«Με χαρά δεχθήκαμε την πρόταση του φίλου και συντοπίτη κ. Ευριπίδη Μακρή, να είναι η ΙΛΕΖ ένας εκ των συνδιοργανωτών της παρουσίασης του τελευταίου αξιόλογου πονήματός του «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ».

Ο Ευριπίδης Μακρής, είναι γνωστός εκπαιδευτικός και συγγραφέας και τιμά τα γράμματα και το Ζαγόρι, με τη διπλή καταγωγή του Σαρακατσάνου και Ζαγορίσιου. Οι Σαρακατσάνοι με το Ζαγόρι είναι σφιχτά δεμένοι και στην περίπτωση του Ευριπίδη Μακρή, ο δεσμός αυτός γίνεται απόλυτη ταύτιση με ευεργετικά αποτελέσματα τόσο για τον ίδιο όσο και για το χώρο.

Νιώθουμε ευτυχείς, που ο Ευριπίδης συγκαταλέγεται μεταξύ των πιο στενών συνεργατών του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», που φέτος εισήλθε αισίως στο 35ο έτος της ύπαρξής του και που κάθε μήνα φθάνει σε 2000 Ζαγορίσια στίπια και σ' όλο τον κόσμο.

Αγαπητέ Ευριπίδη, σίγουροι πως η «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ», δεν θα είναι το τελευταίο σου βιβλίο, ευχόμαστε καλή συνέχεια και να βρεθούμε και σ' άλλες όμορφες στιγμές όπως η σημερινή».

Φιλικά
Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

Η ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΙΚΩΝ ΔΗΜΩΝ ΤΗΣ ΥΠΑΙΘΡΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΤΙΝΑ

Στο πρωτοσέλιδο του περιοδικού μας του τεύχους Ιανουαρίου 2014, σχετικά με τις εκλογές στο Δήμο Ζαγορίου γράφτηκε:

«... **φυτρώνουν σαν τα μανιτάρια οι εκλογικοί συνδυασμοί. Τέσσερες εκκολάπτονται ήδη...**». Έτσι στις εκλογές του Μάη συμμετείχαν τέσσερεις συνδυασμοί. Σύνολο υποψηφίων συμβούλων και τοπικών εκπροσώπων 239 πρόσωπα. Δεν νομίζετε ότι είναι πολλοί!!! Η βαθύτερη σκέψη, πίσω απ' αυτή την έκπληξη αποτυπώνεται πάλι στο πρωτοσέλιδο: «... **Έτσι θα γίνει πιο εύκολη εκλογή 50-60 ατόμων, των πιο άξιων, των προθύμων για προσφορά και νέων σε ηλικία και νοοτροπία. Κι απ' αυτούς τους 60 να θγουν και πάλι οι καλύτεροι στο Δημοτικό Συμβούλιο**».

Αυτό το πρωτοσέλιδο μ' έβαλε σε προβληματισμούς και γρίφους. Αναρωτιέμαι γιατί τότε φιλοδοξία; Γιατί τόσοι πολλοί σωτήρες; Θεωρώ δεδομένο ότι το Ζαγόρι σήμερα χρειάζεται σωτήρα. Ένας σωτήρας ή περισσότεροι σωτήρες συνεργαζόμενοι και συμβουλευόμενοι. Μήπως πρέπει ν' αποσυρθούν οι παλιοί σωτήρες και ν' αναλάβουν νέοι στην ηλικία και στην νοοτροπία; Ηλικώς πρέπει κοντά στους νέους να υπάρχει και η πείρα και η γνώση; Τούτο το τελευταίο μου φέρνει στο προσκήνιο η λέξη «στελεχώση».

Η στελεχώση σχετικά με τον Δήμο έχει διπλή μορφή. Πρώτο να υπάρχουν στο Δήμο ικανοί και κατάλληλοι μόνιμοι υπάλληλοι στις υπηρεσίες. Δεύτερο να εκλεγούν στις προσεχείς εκλογές ικανά πρόσωπα «να στελεχώσουν» τα δημόσια αξιώματα του Δήμου.

ΠΡΩΤΟ: Το άρθρο 97 του Νόμου 3852/2010 (Καλλικράτης) προβλέπει ότι οι Καλλικρατικοί Δήμοι υποχρεούνται να συστήσουν μέχρι 31-12-2012 τις παρακάτω υπηρεσιακές μονάδες: α) προγραμματισμού και ανάπτυξης β) οικονομικού γ) τεχνικών δ) τεχνολογίας, πληροφορικής, επικοινωνιών ε) διαφάνειας στ) νομικής υποστήριξης ζ) διοίκησης, διαχείρισης ανθρωπίνου δυναμικού η) άσκησης κοινωνικής πολιτικής θ) περιβάλλοντος και πολιτικής προστασίας ι) παιδείας, πολιτισμού, αθλητισμού, νέας γενιάς και ια) γεωργίας, κτηνοτροφίας, αλιείας. Έτσι απαιτείται να εκλεγούν και ικανά πρόσωπα στα δημόσια αξιώματα, τα οποία θα ενεργοποιήσουν αυτές τις υπηρεσιακές μονάδες ώστε να παράξουν και να εκτελέσουν έργο.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Ενόψει της εφαρμοζόμενης απογραφής του 2011 ο Δήμος Ζαγορίου θα έχει 17 δημοτι-

κούς συμβούλους, δηλαδή 10 στην συμπολίτευση και 7 στην αντιπολίτευση. Απ' τους 10 δικούς του ο Δήμαρχος θα επιλέξει έναν για Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου, τρεις για τοπικούς αντιδημάρχους και ενδεχομένως δύο ή τρεις για θεματικούς αντιδημάρχους. Αυτό σημαίνει ότι στενεύουν τα όρια επιλογής ικανών προσώπων στα δημόσια αξιώματα, με δεδομένο ότι και οι 10 θα έχουν φιλοδοξίες. Αλλά το θέμα δεν είναι στα 10 πρόσωπα. Απ' τους 5.000 ας πούμε ψηφοφόρους θα επιλεγούν περίπου 250 υποψήφιοι (δημοτικοί – τοπικοί εκπρόσωποι). Αυτοί είναι οι καλύτεροι; Απ' αυτούς τους υποψηφίους θα εκλεγούν 17 Δημοτικοί Σύμβουλοι και 44 Τοπικοί Εκπρόσωποι. Αυτοί είναι οι ικανότεροι;

Τα κριτήρια ψήφου είναι το συγγενολόι, οι φιλίες, οι υποσχέσεις, τα συμφέροντα, οι φιλοδοξίες, οι εγωισμοί, οι τοπικισμοί, οι συνεργασίες στην παράταξη (τρεις συν ένας ψήφου) κλπ και άρα δεν εκλέγονται οι ικανοί. Στους δημοτικούς συμβούλους θέλω 17 άξιους, γιατί σύμβουλοι είναι κι εκείνοι της πλειοψηφίας κι εκείνοι της μειοψηφίας. Κι αν οι 17 σύμβουλοι λειτουργήσουν παραταξιακά τότε δεν θα επιτελέσουν έργο. Ζητούμενο λοιπόν να εκλεγούν 17 ικανοί σύμβουλοι. Στο Δημοτικό Συμβούλιο πρέπει να κατατίθενται τεκμηριωμένες και ολοκληρωμένες εισηγήσεις και ενδεχομένως –μετά από επικοδομητικό διάλογο– να γίνονται κάποιες βελτιώσεις. Εδώ έγκειται και η αξία κάθε μέλους του Δήμ. Συμβουλίου. Διάλογο, ανταλλαγή απόψεων, προτάσεις με επιχειρήματα απ' όλους τους συμβούλους.

Η λειτουργία των Δήμων απαιτεί σήμερα γραφειοκρατία και αναπτυξιακή πολιτική. Την γραφειοκρατία μπορεί να την αναλάβει κάποιος δημοτικός σύμβουλος ώστε να λειτουργεί σωστά και γρήγορα. Η αναπτυξιακή πολιτική του Δήμου θέλει στελέχη (Δημοτικούς Συμβούλους) για να προχωρήσουν μέλτες και προγράμματα και να παραχθεί έργο. Μέσα στους 10 συμβούλους της πλειοψηφίας θα εκλεγούν όλοι άξιοι; Το φαινόμενο «**ότι πει ο Δήμαρχος**» πρέπει να εκλείψει. «**Ένας κούκος δεν φέρνει την άνοιξη**» κι ένας δήμαρχος να μη τα φορτώνεται όλα στις πλάτες του.

Δοθείσης ευκαιρίας και λίγα λόγια για την επικείμενη τροποποίηση του Καλλικράτη. Ο νόμος συντάχτηκε πρόχειρα και βεβαισμένα όπως ομολογείται απ' όλες τις πλευρές. Υπάρχουν πολλά λάθη

στις γεωγραφικές διαιρέσεις και στις αποστάσεις από την έδρα του Δήμου. Γράφτηκε συνά ότι οι δημότες «**χάνονται στους δρόμους για ένα χαρτί**». Μιλάμε για τους δημότες της υπαίθρου και τα παραπάνω επιχειρήματα αληθεύουν. Ίσως δεν ολοκληρώθηκαν οι πολιτικές που προβλέπονταν στον Καλλικράτη και δεν έφτασε στην τέλεια

Του Απόστολου Ντιναλέξη

εφαρμογή του, όπως π.χ. τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, η μηχανοργάνωση, το επιστημονικό προσωπικό κλπ. Κι εδώ να δηλώσω και μια τεράστια απορία μου. Γιατί ο Καλλικράτης ψηφίστηκε να ισχύει από 1-1-2011 ενώ το 2011 έγινε απογραφή πληθυσμού; Ποια βιασύνη επικράτησε; Γιατί να λειτουργήσουν οι Καλλικρατικοί Δήμοι με πληθυσμιακά κριτήρια δεκαετίες; Ατυχή η ο νόμος «Καποδιστριάς» κράτησε τρεις τετραετίες. Άρα δεν λειτούργησε σωστά ο νομοθέτης. Μία τετραετία ο νόμος «Καλλικράτης» και ήδη τροποποιείται. Άρα χειρότερος ο νομοθέτης. Άρα δεν υπάρχει ευνομούμενο κράτος, αφού οι νόμοι δεν έχουν διάρκεια και κύρος. Κατάντησε η τοπική αυτοδιοίκηση να γίνει χειρότερη απ' τον αγορονομικό κώδικα και απ' τον φορολογικό κώδικα, που τροποποιούνται «**κάθε τρεις και λίγο**». Οι κυβερνήσεις απ' το 1990 και δώθε πειραματίζονται πάνω στην τοπική αυτοδιοίκηση. Απ' τα 7μελή κοινοτικά συμβούλια πήγαμε στα 3μελή τοπικά συμβούλια και τώρα στον τοπικό εκπρόσωπο. Τα νομικά πρόσωπα των 44 κοινοτήτων έγιναν πέντε (3 δήμοι και 2 κοινότητες) και τώρα ένας Δήμος Ζαγορίου.

Ο Δήμος Ζαγορίου λειτούργησε μέχρι τώρα με 21 δημοτικούς συμβούλους. Από την 1η Σεπτεμβρίου θα λειτουργήσει με 17 δημοτικούς συμβούλους λόγω πληθυσμού (άρθρο 7 του Καλλικράτη), γιατί η απογραφή του 2011 έβγαλε στο Δήμο Ζαγορίου πληθυσμό 3.804 δημότες. Με εγκύκλιο του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με το άρθρο 30 του Καλλικράτη, καθορίστηκε ο αριθμός των δημοτικών συμβούλων που εκλέγονται ανά εκλογική περιφέρεια με βάση την απογραφή πληθυσμού του 2011. Έτσι για τον Δήμο Ζαγορίου έχουμε:

α) Δημοτική Ενότητα Ανατολικού Ζαγορίου 1476 δημότες και 7 δημοτικοί σύμβουλοι β) Δημοτ. Ενότη. Κεντρικού Ζαγορίου 1008 δημότες και 4 δημ. σύμβ. γ) Δημοτ. Ενότη. Τύμφης 908 δημότες και 4

δημ. σύμβ. δ) Δημοτ. Ενότη. Παπίγκου 294 δημότες και 1 δημ. σύμβ. και ε) Δημοτ. Ενότη. Βοβούσας 118 δημότες και 1 δημ. σύμβ. Σύνολο 3804 δημότες στο Δήμο Ζαγορίου απ' την απογραφή του 2011. Και το μεν Πάπιγκο καλύπτει το εκλογικό μέτρο (3804: 17=223), αλλά η Βοβούσα δεν το καλύπτει. Εδώ ανακύπτει ο Καποδιστριάς που ευνοεί το Πάπιγκο και την Βοβούσα αφού έμειναν κοινότητες και ήδη συνενώθηκαν στο Δήμο Ζαγορίου (άρθρο 25 του Καλλικράτη). Αντικειμενικά λοιπόν αδικούνται χωριά που παρουσίασαν με την απογραφή του 2011 μεγαλύτερο πληθυσμό απ' την Βοβούσα (ασχέτως αν στην απογραφή του 2001 είχαν πολύ περισσότερο πληθυσμό). Π.χ. Γρεβενίτι 193 δημότες, Μηλιωτάδες 186 δημ., Πέτρα 153 δημ., Άνω Πεδινά 144 δημ., Άριστη 128 δημ., Ασπράγγελοι 165 δημ., Μονοδέντρι 129 δημ., Τσεπέλοβο 261 δημ. Αλλά ο Καποδιστριάς και ο Καλλικράτης δεν φταίνε μόνο για το πώς θα κατανεμηθούν οι δημοτικοί σύμβουλοι, φταίνει για πλείστα όσα κακά προέξησαν στην ύπαιθρο χώρα. Χρησιμοποιήθηκαν φυσικά πρόσωπα της ιστορίας μας που λάμπρυναν την Ελλαδίτσα μας και θα τρίζουν τα κόκκαλά τους εκεί που βρίσκονται. Ίσως η νέα τροποποίηση γίνει Βενιζέλος ή Τρικούπης.

Όσον αφορά την τροποποίηση του Καλλικράτη θέλω να επισημάνω τα προβλήματα των δημοτών της υπαίθρου και γιατί όχι και τα πολλαπλά προβλήματα των νησιωτικών δήμων. Ισότητα σημαίνει και άνιση μεταχείριση των ανίσων. Γιατί τα βάζουμε όλα σ' ένα καλαθί; Άλλο πράγμα η Αθήνα, η Πάτρα κλπ κι άλλο πράγμα το Ζαγόρι, το Πωγώνι κλπ. Οφείλει το υπουργείο να αφουγκραστεί τους δημότες, τους δημοτικούς συμβούλους, αλλά και τους δημάρχους. Να ζητήσει το υπουργείο γραπτές εισηγήσεις για νάχει επιχειρήματα, αλλά και οι εισηγητές να έχουν λόγο αναφοράς. Προσωπικά αρθρογράψα πολλές φορές για τον τοπικό εκπρόσωπο και συνεπώς και για το τοπικό συμβούλιο. Είναι παράλογο να συνδέεται ο τοπικός εκπρόσωπος με συνδυασμό δημάρχου. Αυτό που γίνεται σήμερα είναι νόθευση της δημοκρατίας. Ας το κοιτάξει το υπουργείο.

Η τοπική αυτοδιοίκηση, το κύταρο της δημοκρατίας, βάλλεται, ασθενεί, νοσηλεύεται και η ύπαιθρος έγινε νεκροταφείο.

Ο ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΑΠ' ΤΗΝ 1η ΣΕΠΤΕΜΒΡΗ 2014

Δημοτικοί Σύμβουλοι

**Απ' τον συνδυασμό του νέου Δημάρχου
κ. Βασιλείου Σπύρου (δάσκαλος)**

- 1) **Βρακότας Νικόλαος** (δημ. υπάλληλος, Γρεβενίτι)
- 2) **Κίτσιος Ηλίας** (συν/χος, Δεμάτι)
- 3) **Μητσόπουλος Ιωάννης** (Ελατοχώρι)
- 4) **Γιώτης Ελευθέριος** (δάσκαλος, Ελατοχώρι)
- 5) **Παπακώστας Κων/νος** (Πέτρα)
- 6) **Τζόκας Σταύρος** (ελ. επαγγελματίας, Ελαφότοπος)
- 7) **Αρμένης Άγγελος** (ηλεκτρονικός, Λεπτοκαρυά)
- 8) **Βλάχος Μιχαήλ** (ελ. επαγγελματίας, Κήποι)
- 9) **Ράπτη Αγγελική** (Βωβούσα)
- 10) **Εξάρχου Δημήτριος** (συν/χος, Πάπιγκο)

**Απ' τον συνδυασμό
του κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου**

- 11) **Παπαναστασίου Γαβριήλ** (συν/χος ΔΕΗ, Ασπράγγελοι)
- 12) **Ράπτης Ηλίας** (ιδ. υπάλληλος, Καπέσοβο)
- 13) **Ρούσκας Παναγιώτης** (ελ. επαγγελματίας, Καρυές)
- 14) **Βλαχιώτης Χρήστος** (δασεργάτης, Φλαμπουράρι)

**Απ' τον συνδυασμό
του κ. Λεωνίδα Τσουμάνη**

- 15) **Τσουμάνης Λεωνίδας** (αρχιτέκτονας, Πάπιγκο)
- 16) **Ζαρκάδας Βασίλειος** (συν/χος, Μονοδέντρι)

**Απ' τον συνδυασμό
του κ. Βασιλείου Δαλκαθούκη**

- 17) **Δαλκαθούκης Βασίλειος** (καθηγ. Παν/μίου, Μονοδέντρι)

Σημειώνεται και πάλι ότι λόγω της απογραφής πληθυσμού του 2011 απ' την Δημοτική Ενότητα Ανατολικού Ζαγορίου εκλέχτηκαν 7 Δημοτικοί Σύμβουλοι, απ' την Δημ. Ενότη. Τύμφης 4 Δημ. Σύμβ., απ' την Δημ. Ενότη. Κεντρικού Ζαγορίου 4 Δημ. Σύμβ., απ' την Δημ. Ενότη. Παπίγκου 1 Δημ. Σύμβ. κ ι απ' την Δημ. Ενότη. Βωβούσας 1 Δημ. Σύμβ. η κ. Αγγελική Ράπτη, η μόνη γυναίκα στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Συγχαρητήρια

– Στην Περιφέρεια Ηπείρου με τον συνδυασμό του κ. Αλ. Καχριμάνη εξελέγη Περιφερειακός Σύμβουλος ο κ. Νικόλαος Κατής απ' την Άριστη. Θερμά συγχαρητήρια και καλή δουλειά. «Το Ζαγόρι μας»

Διόρθωση

Ύστερα από νέα καταμέτρηση των ψήφων στο Πρωτοδικείο Ιωαννίνων η κ. Μερότη Τζούφη χάνει την έδρα στο Δημοτικό Συμβούλιο Ιωαννίνων και εκλέγεται άλλος υποψήφιος του συνδυασμού του κ. Νάτση.

«Το Ζαγόρι μας»

ΔΗΜΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ 2014-2019

ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΚΑΙ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΟΠΙΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Στο Δεμάτι εκλέχτηκε Πρόεδρος ο κ. **Ζιάδας Χρήστος** με τον συνδυασμό του κ. Σπύρου και στο Τσεπέλοβο ο κ. **Πάσχος Θωμάς** με τον συνδυασμό του κ. Τσουμάνη.

Εκπρόσωποι Τοπικών Κοινοτήτων:

1) Αγίου Μηνά	: Κούγκουλη Κλεοπάτρα
2) Ανθρακίτη	: Μάντζιος Δημήτριος
3) Άνω Πεδινών	: Παπαδιαμάντη Ασπασία
4) Άριστης	: Τσινάβος Κων/νος
5) Ασπραγγέλων	: Κάτσενας Βασίλειος
6) Βίτσας	: Βασδέκης Ευστάθιος
7) Βοβούσας	: Τάσιου Ευλαλία
8) Βραδέτου	: Τσουμάνης Αναστάσιος
9) Βρυσοχωρίου	: Κουκουστρίκα Ελένη
10) Γρεβενιτίου	: Τζουβάρας Βασίλειος
11) Δικορύφου	: Λέκκος Δημήτριος
12) Διλόφου	: Τριανταφυλλίδης Αριστοτέλης
13) Διποτάμου	: Φάκα Αγγελική
14) Δόλιανης	: Πανάγιος Ιωάννης
15) Ελάτης	: Δεματάτης Βασίλειος
16) Ελατοχωρίου	: Νασίκας Νικήτας
17) Ελαφοτόπου	: Τζόκας Κων/νος
18) Ηλιοχωρίου	: Φίλης Βασίλειος
19) Ιτέας	: Γαλάνης Δημήτριος
20) Καβαλλαρίου	: Φωτιάδης Ευάγγελος,
21) Καλουτάς	: Τενοπούλου Μαρία,
22) Καπεσόβου	: Ντιναλέξης Απόστολος,
23) Καρυών	: Παππά Αικατερίνη
24) Καστανώνα	: Καραγιάννης Ελευθέριος
25) Κάτω Πεδινών	: Γκίγκας Βαγγέλης
26) Κήπων	: Καλέα Αθηνά
27) Κουκουλίου	: Γόγολος Λάμπρος
28) Λάιστας	: Κύρος Χρήστος
29) Λεπτοκαρυάς	: Τζαφέρης Βασίλειος
30) Μακρίνου	: Ζάνος Ηλίας
31) Μανασσής	: Μυλωνάς Ιωάννης
32) Μεσοδουνίου	: Μάγγος Δημήτριος
33) Μονοδενδρίου	: Λαδιάς Νικόλαος
34) Νεγάδων	: Βουζοπλής Βασίλειος
35) Παπίγκου	: Μπίτος Αθανάσιος
36) Πέτρας	: Παπαγιάννης Κων/νος
37) Ποταμιάς	: Περιστέρης Αναστάσιος
38) Σκαμνελίου	: Τσουμάνης Γεώργιος
39) Τριστένου	: Κυριάκης Αντώνιος
40) Φλαμπουραρίου	: Τσουπινάκης Ευάγγελος
41) Φραγκάδων	: Τάσιος Γεώργιος

Στις 43 τοπικές κοινότητες ο κ. **Σπύρου** εξέλεξε 16 τοπικούς εκπροσώπους, ο κ. **Παπαναστασίου** 18, ο κ. **Τσουμάνης** 8 και ο κ. **Δαλκαθούκης** εξέλεξε τοπικό εκπρόσωπο στην Μανασσή.

Τις τύχες των χωριών τους εμπιστεύτηκαν σε γυναίκες 8 τοπικές κοινότητες κι ευχόμαστε ιδιαίτερως καλή επιτυχία στις κυρίες.

Από τούτη τη θέση ευχόμαστε καλή επιτυχία στον Δήμαρχο, στους δημοτικούς συμβούλους και στους τοπικούς εκπροσώπους.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Αυτοδιοικητικές εκλογές ΤΕΛΟΣ

Οι κάλπες έκλεισαν, τα αποτελέσματα ανακοινώθηκαν, οι καταστάσεις αναρτήθηκαν και... κάθε κατεργάρης στον πάγκο του.

Αυτές, οι πρόσφατες εκλογές δεν είχαν νικητές και ηττημένους, δεν είχαν τυχερούς και άτυχους είχαν «**αγαπητούς**» και «**μισητούς**». Δεν τσακώθηκε κανείς με κανέναν, δεν πάλεψαν και νίκησαν.

Ο κάθε υποψήφιος έθεσε τον εαυτό του προς ψήφιση και όσοι τον αγαπούσαν τον στηρίξαν και τον ανέβασαν, όσοι τον μισούσαν, τον έριξαν χαμηλά, του έκοψαν τα πόδια, μερικούς ίσως τους «ξερίζωσαν».

Στο σημερινό μου άρθρο δεν θα αναφερθώ σε αυτούς που κέρδισαν, γιατί και εγώ «**έπαιξα και έχασα**».

Αυτοί που κέρδισαν μπροστά τους ανοίγεται μια πενταετία να αποδείξουν αν χρειάζεται... την αξία τους. Και λέω «αν χρειάζεται» επειδή για την εκλογή κάποιων δεν πρυτάνευσαν λόγοι άξιοι πρότερων έργων για τον τόπο αλλά επειδή κάποια σόια ήταν μεγάλα. Οπότε σε κάθε αναμέτρηση θα είναι κερδισμένοι **ΠΑΝΤΑ**. Κάνοντας και **ΜΗ...** κάνοντας κάτι για τον τόπο.

Θα αναφερθώ σε αυτούς που έχασαν.

Πρέπει να σκεφτούν γιατί έχασαν, αλλά αυτό είναι πάρα πολύ δύσκολο για τον υποψήφιο να δει «καθαρά» τους λόγους της ήττας του, και θα προσπαθήσω να το αναλύσω σαν ψηφοφόρος και γιατί δεν ψήφισα κάποιον ενώ πιθανά «**άξιζε**».

Τι ήταν αυτό που έφταιξε πάνω μου και δεν πήρα ψήφους; Γιατί δεν μπορεί να τα έχω όλα καλά!! Θα έχω και καλά!! Δεν γράφω για να κλαφτώ αλλά να πνίξω λίγο την πικρία μου, που δεν πήρα για «την τιμή των όπλων» μία, μόνο μία ψήφο. Γιατί δεν έπεισα ΚΑΝΕΝΑΝ να μου χαρίσει μία ψήφο, που να αξίζει να τρέχω γι' αυτό τον τόπο.

Κλείνω νοερά τα μάτια και ανατρέχω πίσω στα παλιά, τότε που ξεκίνησα να αγαπώ αυτόν τον τόπο. Δεν τον «**αγάπησα προεκλογικά**» τον αγάπησα πριν εικοσιπέντε χρόνια και εδραίωσα την αγάπη μου πριν είκοσι χρόνια με την μεταδημότειυσή μου εκεί.

Ανήσυχος στο σώμα και στο

πνεύμα το 2000 ξεκίνησα εργασίες για να δημιουργηθεί ένας σύλλογος, στις στάχτες του παλαιότερου «Εκπολιτιστικού, Εξωραϊστικού, Λαογραφικού, Τουριστικού Συλλόγου (το Βραδέτο)» στο πιο απλό «Πολιτιστικός Σύλλογος Βραδέτου». Στις πρώτες συνδρομές των Βραδελτινών κάποιοι είπαν:

– Μαζεύει λεφτά να φτιάξει τασάκια, σαν τον άλλο...

Ο Σύλλογος έγινε και τι άκουσα; Τα καλύτερα από όλους ακόμη και από άλλα χωριά. Και τι κάναμε; Εκδηλώσεις που συνεισέφεραν στο χωριό την πολιτιστική του αναβάθμιση, επέφεραν κέρδη στα ταμεία του συλλόγου αλλά και σε άλλους (καλός ο Γαμπρός!!!).

Το Τουρνουά Δηλωτής δήμου Τύμφης, που ξεκίνησα με δικό μου καπρίτσιο είχε επιτυχία λόγω του επάθλου. Μια ζωντανή προβατίνα (αγορασμένη από ντόπιο παραγωγό). Και το διαδίκτυο βούιξε με αυτήν την πρωτοτυπία. Ακόμη και αφίσα του τουρνουά «**παιζει**» ακόμη και σήμερα. Ακόμη και επίσημη πρόσκληση από άλλο σύλλογο της χώρας είχαμε για να τους δείξουμε την οργάνωση παρόμοιου τουρνουά.

Και οι επιτυχίες διαδέχονταν η μία την άλλη. Κοινός παρονομαστής τα λίγα μέλη που «έτρεχαν» για την επίτευξη των δράσεων.

Τι κάναμε;
 > Παραδοσιακά Αλωνίσματα
 > Παραγωγή Τραχανά
 > Σεμινάριο Α' Βοηθειών και Καρδιο/Πνευμονικής Αναζωογόνησης (φιλή της ζωής)

> Πεζοπορίες
 > Ποδόσφαιρο
 > Αργαλειός

Αλλά και μεις δεν ξεφύγαμε από την κρίση. Όχι την οικονομική όσο από την συλλογική. Οι περισσότεροι δεν ασχολούνταν και οι λιγότεροι σταματήσαμε να τρέχουμε για τους πολλούς.

Το αμάξι μου έγραφε **ΒΡΑΔΕΤΟ** αλλά και γράφει και όπου πάω το κάνω γνωστό αλλά κάποιοι Βραδελτινοί νομίζουν ότι το κάνω για **Αυτοπροβολή**. Ας μου πουν τι κέρδισα, για να τους πω τι κέρδισαν.

Και τώρα, σαν σε διάλειμμα

για διαφημίσεις θα αναφερθώ στο ΚΑΚΟ που πιστεύουν ότι έκανα!!!

Έγραψα βιβλίο για το Βραδέτο. Με μόλις δέκα χρόνια «ζωής» στο χωριό.

Τίτλος: Βραδέτο, το μπαλκόνι του Ζαγορίου. Ερασιτεχνική έκδοση το 2003 με νομιμότητα ISBN: 960-91868-0-7, (άρα απόδοση χαρτοσήμου) με tirage 500 αντιτύπων και κόστος 8 ευρώ. Πωλήθηκαν όλα.

Του Στέφανου Χρηστογούλα

Το 2005 πιο επαγγελματική έκδοση (Β) με τον ίδιο τίτλο και νομιμότητα ISBN: 960-87957-9-6, με tirage 1.000 αντίτυπα και κόστος 15 ευρώ (και απόδοση χαρτοσήμου, αν επιθυμούν να γνωρίζουν κάποιοι που...) και μόνο λίγα αντίτυπα έμειναν ως την στιγμή που γράφω αυτές τις αράδες. Παρ' όλα αυτά ακούστηκε η επιβολή ασφαλιστικών μέτρων (από τον τότε Τοπικό εκπρόσωπο) αν συνέχιζα το τύπωμα.

Και φτάνουμε στο επίμαχο σημείο των Αυτοδιοικητικών εκλογών. Όπου για πρώτη φορά κατέρχομαι στον εκλογικό στίβο Μάχης (Βραδέτο).

Η απόφαση αυτή ήρθε (και ας με διαφεύσουν όσοι Βραδελτινοί) γιατί με αποκαλούσαν με κοσμητικά επίθετα για την αγάπη μου προς το Βραδέτο, **φούσκωσαν τα μυαλά μου**, πίστευα πως άξιζα να τρέξω για αυτό τον τόπο. Πρώτα αποτελέσματα μετά από τις εκλογές των πενήντα τώσων εκλογέων...

Ήμουν ικανός **ΜΟΝΟ** για οκτώ (8) συνδημότες. Και προσπάθησα πριν τις εκλογές να μάθω για την ύδρευση, την καθαριότητα, να εντοπίζω προβλήματα να συστήνω λύσεις, να ενημερώνω τους υπευθύνους, να εφαρμόζω λύσεις εισπράττοντας ευμενή σχόλια.

Και αν έπρεπε το αποτέλεσμα να με αποκαρδιώσει και να αποσυρθώ, εγώ συνέχισα γιατί δεν έβλεπα ότι δεν κάνω, αλλά γιατί «**έβλεπαν**» οι άλλοι και με τα Μπράβο, αξίζεις, σε θέλουμε, κλπ. με κρατούσαν και γινόταν και οι δουλειές των.

Τι **ΒΛΑΚΑΣ** ήμουν που τους πίστεψα; Αλλά η αγάπη για το Βραδέτο υπερτερούσε και είχα ξεχάσει ότι ο Ρομαντισμός ήταν εποχή του 1750 μ.Χ.

Το 2011 μου «**σφηνώνεται**» η ιδέα για μια έκθεση ερασιτεχνικής φωτογραφίας όπου, οι έτοιμοι και αλλιώς επισκέπτες του Βραδέτου, να έχουν ένα σημείο αναφοράς και ενημέρωσης για το Βραδέτο και για το Ζαγόρι γενικότερα. Όλα καλά και ευχαριστώ τους 3.728 έως αυτή την στιγμή μοναδικούς επισκέπτες στα τρία χρόνια της έκθεσης που διάβηκαν το κατώφλι της.

Το δεύτερο **ΚΑΚΟ** που έπραξα ήταν ότι πουλούσα στο χώρο της έκθεσης Λικέρ «Κράνι» και φυσικά για τζάκια. Ζημιάνα μάλλον τους επαγγελματίες του χωριού και παράλληλα εισέπραττα το **κακό** τους, να μην ενημερώνουν κανένα από τους πελάτες τους για την έκθεση, παρά μόνο όταν πλησίαζαν για κάνα καφέ, τσίπουρο, κρασάκι.

Πιο πολύ τους «**έτσουζε**» που ακόμη και σε περιόδους που το Βραδέτο έκλεινε από τα καιρικά φαινόμενα, η έκθεση ήταν ανοιχτή και προσέφερε ζέστη και ενημέρωση σε κάποιους «**τρελούς**» που περνούσαν από το Βραδέτο.

Και η καταδίκη έρχεται τον Μάιο του 2014 στις αυτοδιοικητικές εκλογές. Ψηφίσαντες 61. Μόνο 6 με θεώρησαν ικανούς. Οι άλλοι 55 με θεώρησαν **ΑΤΙΜΟ; ΥΠΟΥΛΟ; ΩΦΕΛΙΜΙΣΤΗ; ΠΑΝΟΥΡΓΟ; ΚΛΕΦΤΗ; ΚΑΚΟ; ΔΟΛΟΠΛΟΚΟ; ΑΝΑΞΙΟ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ;** Και πολλά άλλα. Δεν εξηγείται ή μάλλον δεν μπορώ εγώ να το εξηγήσω αλλιώς. Όποιος και να το άκουσε το αποτέλεσμά, έπεφτε από τα σύννεφα.

Το Βραδέτο είναι **ιδέα** για μένα, σας ευχαριστώ για τη **ΜΗ** εμπιστοσύνη (και ας έτρεχα για σας). Το Βραδέτο μπήκε στην καρδιά μου, θα το φτάσω ως τα πόδια της γης, θα το ξέρουν όλοι και αυτό που θα μου δίνει δύναμη είναι το «**βιβλίο των επισκεπτών**».

Κυρίως τα σχόλια των **ΒΡΑΔΕΤΙΝΩΝ** επισκεπτών που μάλλον δεν εννοούσαν αυτό που έγραφαν για μένα.

Με τιμή
Χρηστογούλας Στέφανος

Το εξωκλήσι Άγιοι Πάντες

Στην περιοχή της ιδιαίτερης πατρίδας μου το Μονοδένδρι σώζονται αρκετά εκκλησιαστικά μνημεία βυζαντινών και μεταβυζαντινών χρόνων, μερικά από αυτά χαρακτηρίστηκαν με Νόμους της Πολιτείας ιστορικά και διατηρητέα και έγιναν κατά καιρούς από την Αρχαιολογική υπηρεσία διάφορες επεμβάσεις, όπως αναστήλωση εξωτερικών κτισμάτων και συντήρηση του

σχετική φωτογραφία, συνέχεια του νάρθηκα του κυρίως ναού. Είναι ένας μικρός ναός μονόχωρος αφιερωμένος στη μνήμη των Αγίων Πάντων. Είναι νεώτερο κτίσμα και απ' ό,τι φαίνεται από μια εγχάρακτη επιγραφή σε εντοιχισμένη πλάκα αριστερά της εισόδου του νεκροταφείου, χτίστηκε την ίδια εποχή, γιατί και η λιθοδομή είναι ίδια συνεχόμενη με τον περίβολο του

εσωτερικού τους (καθαρισμός τοιχογραφιών, συντήρηση φορητών εικόνων κ.α.).

Έτσι σήμερα καμαρώνουμε με ξεχωριστή περηφάνεια και ικανοποίηση για τα μοναστήρια μας και τις εκκλησίες μας, μάρτυρες του παλιότερου και τωρινού πολιτισμού μας.

Τα μνημεία του χωριού μας είναι το μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής, ο κεντρικός ναός του Αγίου Αθανασίου, ο ναός του Αγίου Μηνά και τα Εξωκλήσια μας Άγιοι Απόστολοι, Άγιος Γεώργιος, Άγιοι Πάντες και η Μεταμόρφωση του Σωτήρος.

Στο σημερινό μας σχόλιο, θα ασχοληθούμε με το εξωκλήσι των Αγίων Πάντων, που προχθές τελέσαμε εκεί την καθιερωμένη λειτουργία στην εορτή των Αγίων Πάντων. Ήταν η τελευταία Κυριακή του Πεντηκοσταρίου (Κυριακή των Αγίων Πάντων).

Το εξωκλήσι αυτό είναι στην προέκταση του εσωτερικού τοίχου του ναού του Αγίου Αθανασίου, προς την νοτιοανατολική πλευρά, όπως φαίνεται στη

νεκροταφείου «Ο ΔΕ ΠΕΡΙΒΟΛΟΣ ΑΝΕΓΗΓΕΡΤΑΙ. ΑΝΑΛΩΜΑΣΙ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΒΑΛΛΑ Β/Ζ' ΑΩΠΗ» (=1888).

Ο μικρός αυτός ναός ήταν πριν από μια εικοσαετία το κοιμητήριο του χωριού. Κάτω από το πέτρινο δάπεδό του σε υπόγειο στοά φυλάσσονταν τα οστά των τεθνεώντων. Στο ναΐδιο αυτό τελούνταν τα μνημόσυνα. Το κοιμητήριο έχει μεταφερθεί στο χώρο του νεκροταφείου σε σύγχρονο κτήριο.

Στο ναό των Αγίων Πάντων, στις μέρες μας, τη Μεγάλη Παρασκευή κατά την περιφορά του Επιταφίου, η λεζάντα εισέρχεται στο ναό, όπου ψάλλεται μνημόσυνο για τους νεκρούς όλων των εποχών.

Όλα αυτά τα μνημεία για τα χωριά μας αποτελούν κέντρα πολιτισμού, βάθρα στερεά της ορθόδοξης πίστης μας, μάρτυρες και αισθητικής καλλιέργειας, όχι μόνο για τους μόνιμους κατοίκους, αλλά και για όσους Έλληνες και ξένους τα επισκέπτονται.

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΠΕΡΙΚΟΛΑΛΗΜΑΤΑ

Γλυκοχαράματα, τ' αστέρια τρεμόσβηναν, ο Αυγερινός δυο θκέντρα (βουκέντρα) πάνω απ' την Γκραμπάλα αργοσβήνει κι αυτός.

Ανηφορίζουμε για τις Βόπτες, ιδρωμένοι, λαχανιασμένοι. Κόντευε να μεσιάσει ο Αύγουστος. Το προηγούμενο απόγευμα είχε βρέξει, αλλά και η γιδούρα του χωριού είχε περάσει στις πλαγιές που είχαμε σπηνέμε τις πλάκες. Σκεφτόμαστε και κάπου-κάπου μιλούσαμε για τη δουλειά που μας περίμενε. Και δεν ήταν λίγες οι πλάκες. Περνούσαν τις 100. Στο Γεπέικο το χωράφι και στο μονοπάτι που οδηγούσε στο νερό προς τις Γιτιά (ιτιά), οι δυο πρώτες πεσμένες. Και ήταν μεγάλες οι ριμάδες και δύσκολο το στήσιμό τους. Αναστένανε ο Κώστας και πλησίασε προσεκτικά. Την ανασήκωσε και έβαλε το χέρι από κάτω. Έλα, μου φώναξε. Η μεγάλη είναι σκοτωμένη, αλλά είναι και τα μικρά μέσα. Βγάλαμε με προσοχή την μεγάλη και ύστερα τρία ζωντανά μπαμπάτσικα (μικρομέγαλα).

Προχώρησα στη δεύτερη και με χαρά διαπίστωσα ότι κι αυτή κάτι είχε μέσα γιατί προεξείχαν φτερά ουράς. Βάζω με προσοχή το χέρι και βγάζω έναν αρσενικό πέρδικο ζωντανό. Όσες κι αν πέθαναν απ' τη βροχή και τη γιδούρα χαλάλι τους, έχουμε κουράγιο να τις στήσουμε. Με τη βροχή το χώμα μαλάκωνε και το πατέλι (η μπροστινή πέτρα που κρατούσε όλο το βάρος της) υποχωρούσε και η πλάκα έπεφτε, αλλά και τα γίδια περνούσαν άθελά τους τις γκρέμιζαν. Αλλά και τσομπανάραιοι πολλές φορές μας τις έφαριζαν.

Σε λίγο εκατοντάδες περδικολάληματα έφταναν στ' αυτιά μας απ' τις χωραφίες κι απ' τα ριζά της Κουδωνάτας. Όσο κι αν σάς φανεί παράξενο, γνωρίζαμε τη γλώσσά τους. Άλλο το λάλημα για τη συγκέντρωση του κοπαδιού. Άλλο από την κλωσσοριά για να μαζέψει τα μικρά της. Άλλη η φωνή τους όταν υπάρχει κίνδυνος και άλλη

όταν καλούσαν για τροφή που βρήκαν. Κι αυτό το τελευταίο ήταν και το μοιραίο. Βλέποντας τα χρυσοκίτρινα στάχια του σταριού να κρέμονται στο βάθος της πλάκας, μαυλούσε η κλωσσοριά τα μικρά της κι εκείνα τρέχανε με ορμή να τσιμπήσουν. Από το βάρος και τις απότομες κινήσεις, έπεφταν τα σκάνταλα και η πλάκα τα σκέπαζε. Αν γλίστωνε η μάνα, με το παρατεταμένο κάλεσμά της ράγιζε καρδιές. Μαδιώτανε, όπως λέει κι ο ποιητής. Στιγμιαία η λύπη μας για μας τα παιδιά, κυνηγούς, γιατί την άλλη μέρα τα ίδια θα κάνακε και τα ίδια θα βλέπαμε και θ' ακούγα-

με. Συνεχίζαμε το έργο μας. Από το χωράφι του Κώτσιου Πατρή τις πέρα Βόπτες και δώθε Βόπτες, την τρύπα της Σαρμαλούς, τα Σάδια και το Πανέτσι. Άλλου ξαναστήναμε, αλλού βάζαμε καινούργιες ψάνες, αλλού αντικαταστάσαμε με τα σπασμένα σκάνταλα και τους κουβαλάρηδες ή τις σχίζες (υλικά για το στήσιμο της πλάκας). Φάγαμε το ψωμότυρο και ξεδιψάσαμε απ' το λίγο αλλά δροσερό νερό της βρύσης στο Πανέτσι. Γυρίσαμε στο χωριό. Οι ζωντανές μπήκαν στα κλουβιά. Θα χρειαστούν την Άνοιξη για άλλοι είδους κυνήγι (άλλη φορά θα το μαρτυρήσουμε) και οι σκοτωμένες στην κατσαρόλα γιατί δεν υπήρχαν ψυγεία τότε.

Αυτά ήρθαν στο νου μου ένα πρωινό, που γλυκοχαράμα έπινα τον καφέ, στην πορτοπούλα του πατρικού σπιτιού στην Αρίστη και άκουσα δύο τρία περδικολάληματα, εκεί που τότε στήναμε τις πλάκες, αλλά τότε ήταν αμέτρητα κοπάδια.

Γιώργος Ζαχάρης

ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΙ ΣΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

στημών και του πνεύματος στο πεδίο, εκδίδει τα «Τζουμερκιώτικα Χρονικά» με πλούσιο και ποικίλο περιεχόμενο. Ευχόμαστε από τούτη τη σελίδα στο Δ.Σ. της ΙΛΕΤ και στη Συντακτική Επιτροπή «καλό καλοκαίρι» και επιτυχία στο έργο της.

Παρασκευή πρωί αφήσαμε πίσω μας το αστικό περιβάλλον και εισήλθαμε στη φύση. Ποτάμια γαλαζοπράσινα, ανηφόρες με κλειστές και επικίνδυνες στροφές, στοές δασοσκέπαστες, περάσματα κάτω από βράχια, υψόμετρα πανοραμικά, απέραντη θέα και δεξιά μας η κορυφή της Στρουγκούλας, που προστατεύει την Πράμαντα από το νοτιά. Περάσαμε πολλά χωριά χωρίς στάση. Προορισμός το Συρράκο και οι Καλαρρύτες για προσωπική γενική γνωριμία και στάση στην Πράμαντα για γαστριμαργική

Το Συρράκο πανέμορφο με ιστορία και πολιτισμό. Το ίδιο και οι Καλαρρύτες. Μεσοχώρια τεράστια, αρχοντικά σπίτια, παραδοσιακά δημόσια κτίρια, προτομές επιφανών πατριωτών και στη μνήμη μας έρχεται και η εποχή του Αλή πασά, τότε που τα χωριά αυτά βρίσκονταν στην ακμή τους.

Αφήσαμε το αυτοκίνητο εκτός Συρράκου, περάσαμε ψηλά γεφύρια και νερόμυλους και μπήκαμε στον οικισμό. Βρήκαμε λίγους ανθρώπους—αυτό συμβαίνει και στο Ζαγόρι— που μας καλωσόρισαν. Μας πρόσφεραν καφέ κι ανοίξαμε κουβέντα. Ο Πρόεδρος του χωριού κ. Νίκος Γκίζας πρόθυμα μας συνόδεψε στα σοκάκια και μας ξενάγησε στο αρχοντικό σπίτι της Ερμηνείας Φωτιάδου. Η Ερμηνεία Μπασιά παντρεύτηκε τον Πανωσουδενιώτη Αθανάσιο Φωτιάδη κι ανέπτυξε τεράστια πολιτιστική δράση τόσο στο Πάνω Σουδενά, όσο και στο Συρράκο. Το 1962 ίδρυσε τον «Ηπειρωτικό Λαογραφικό Όμιλο Κρυστάλλης», με τον οποίο επισκέφτηκε για παραστάσεις όλο τον κόσμο. Στα γεράματά της δώρισε στην Κοινότητα Συρράκου το σπίτι της μ' όλους τους θησαυρούς του. Στο Συρράκο κουβέντα για την κτηνοτροφία, για εποχές 40-50 χρόνια πίσω. Στους Καλαρρύτες συζήτηση για τα ιστορικά πρόσωπα. Λίγοι οι κάτοικοι στα δυο χωριά, όμως μας άνοιξαν τις καρδιές τους. Ζαγοροχώρια και Τζουμερκοχώρια στην εγκατάλειψη. Δεν είδαμε παιδιάκια με δάσκαλο, δεν είδαμε ανθρώπους στους σφάδες. Είδαμε ψηλές

Απ' το Συρράκο γυρίζουμε στο Προσήλιο, περνάμε κάτω απ' το μοναστήρι της Κηπίνας κι ανηφορίζουμε για Καλαρρύτες. Το λαογραφικό μουσείο της κ. Μουσαφίρη δυστυχώς κλειστό λόγω Παρασκευής. Αντικρίζουμε στον Πάνω Μαχαλά μια παλιά όμορφη εκκλησιά και δίπλα της εντυπωσιακό καμπαναριό. Σοκάκια με καλντερίμι, νερά τρεχούμενα, ξενώνες καινούργιοι. Σ' ένα κήπο μια ελαφίνα με τα δυο παιδιά της ροκανίζει κλαδιά και μας περιεργάζονται με απλανή ματιά. Ξεκούραση στο καφενείο του χωριού με νόστιμο τσίπουρο και σε λίγο αναχώρηση.

Κατεβήκαμε στους Χριστούς,

όπου είδαμε κάποια ζωντάνια. Κάτι σπαρμένοι κήποι, λουλούδια στις αυλές, κίνηση ανθρώπων. Περνάμε την γέφυρα του Καλαρρυτικού ποταμού και μπαίνουμε σε δάσος από πλατάνια. Μεσημέρι αργά στην Πράμαντα για παιδιάκια, τυριά και γαλοτύρια. Απομεσήμερο γυρνάμε στην έδρα μας περνώντας έξω απ' τ' Άγναντα και αναζητούμε το Σικλούπο (Αμπελοχώρι), αλλά ατυχώς γιατί είναι χωμένο ανάμεσα σε βουνοκορφές.

κορφές με χιόνι στις λακίες τους, είδαμε το μοναστήρι της Κηπίνας κολημένο στο βράχο, ακούσαμε κοντά μας αηδόνια και μακριά μας τον κούκο. Εμπειδώσαμε τα γραφτά του Κώστα Κρυστάλλη, του τραγουδιστή του χωριού και της στάνης. Απ' το Συρράκο κουβεντιάσεις με τους Καλαρρύτες, αλλά ανάμεσα άγρια χαράδρα, απ' την οποία ακούγεται βουητό κατεβασιάς νερού, χωρία οι καταρράκτες που χαιδεύουν τους Καλαρρύτες κι όλα καταλήγουν στον Καλαρρυτινό ποταμό.

Επιθυμία όλων μας να το γνωρίσουμε, αλλά ο χρόνος και το Μουντιάλ 2014 πιέζουν. Κατεβαίνουμε στον Άραχθο κι αντικρύζουμε το ιστορικό γεφύρι της Πλάκας. Τούτο το παραδοσιακό μνημείο σώθηκε χάρις στην αντίδραση των κατοίκων και των περιβαλλοντικών οργανώσεων και δεν θάφτηκε σε υδροηλεκτρικό φράγμα. Πριν το Καλντέντζι στάση για αγνά νεμα της Τσουκάς και του Αράχθου. Επιστροφή στην καθημερινότητα και «είδομεν» για άλλη φορά.

Απόστολος Ντιναλέξης

ΕΝΑ ΜΙΚΡΟ ΟΔΟΠΟΡΙΚΟ ΣΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

Μέλη του Δ.Σ. της ΙΛΕΖ που εκδίδει την εφημερίδα «Το Ζαγόρι μας», ο πρόεδρος Βασίλης Τζιόβας, ο αντιπρόεδρος Απόστολος Ντιναλέξης, ο ταμίας Ιωάννης Τσεκούρας, ο Στέφανος Γαλανόπουλος πρόεδρος εξελεγκτικής επιτροπής και ο γράφων συνεργάτες, πραγματοποιήσαμε ένα μικρό οδοιπορικό, απόδραση από την καθημερινότητα, στην ιστορική και πανέμορφη περιοχή των Τζουμέρκων. Είναι γνωστή η οροσειρά των Τζουμέρκων νότια του Μετσόβου, διακλάδωση της νότιας Πίνδου.

Πρόκειται για τα αρχαία όρη των Αθαμάνων (Αθαμανικά όρη). Με οδηγό τον αντιπρόεδρο, που αποδείχτηκε πολύ προσεκτικός οδηγός σε όλη τη διαδρομή του ορεινού όγκου των Τζουμέρκων, ξεκινήσαμε τις πρωινές ώρες της Παρασκευής (13/6). Περάσαμε τα καταπράσινα χωριά του Λεκανοπεδίου των Ιωαννίνων και τη γέφυρα Τσιμόβου που οδηγεί στα ορεινά χωριά. Πήραμε τον ανηφορικό και δύσβατο δρόμο με τις πολλές στροφές. Ανεβαίνοντας θυμηθήκαμε το πολύνεκρο δυστύχημα, όταν το 1958 (αν θυμάμαι καλά) ένα λεωφορείο παρεξέκλινε και έπεσε στη χαράδρα παρασύροντας μαζί του στο θάνατο 25 ανθρώπους. Απέναντι, στην κορυφή της χαράδρας το ονομαστό μοναστήρι της Τσουκάς.

Αφήσαμε πίσω μας τους Χουλιάρδες και το Πετροβούνι και προχωρήσαμε μέσα από μια κατάφυτη διαδρομή από πεύκα και έλατα και από κίτρινους σπάρτους στις άκρες του στενού και ασφαλτοστρωμένου δρόμου. Σταματήσαμε σ' ένα ξέφωτο απολαμβάνοντας το εξαιρετικό θέαμα. Απέραντος ξανοιγτόν ο ορίζοντας. Δασωμένες περιοχές και στο βάθος το Περιστέρι με τις γυμνές κορυφές του.

Ο Βασίλης Τζιόβας θυμήθηκε τα χρόνια, όταν νεαρός κτηνίατρος υπηρετούσε στο Μέτσοβο. Η υπηρεσία με ντόπιους οδηγούς τον έστειλε για ελέγχους στις στάνες με τα γιδοπρόβατα που έβοσκαν στις πλαγιές των βουνών. Πεζοπορώντας σκαρφάλωνε τα βουνά.

Μας διηγήθηκε πως, με κάποιον ντόπιο οδηγό, οδοιπορούσε ώρες πολλές, περνώντας δάση και λαγκάδια, υπερπηδώντας το Περιστέρι να φτάσει πεζοπορώντας το Ανωχώρι Μετσόβου. Παλιές νοσταλγικές θύμησες. Αφήσαμε το Παλιοχώρι Συρράκου και δεξιά μας τη Βαπτιστή και το Μιχαλίτσι, πνιγμένα στο πράσινο και προπερνώντας το Προσήλιο, πλησιάζουμε το αρχοντοχώρι των Τζουμέρκων, το Συρράκο, σκαρφαλωμένο στις παρυφές του βουνού. Από μακριά φαντάζει με καρτ-ποστάλ, βγαλμέ-

νο από επαγγελματικά χέρια ζωγράφου.

Όσο φτάνει το μάτι αντικρίζεις πανέμορφα χωριά, άφθονες πηγές, μικρούς καταρράκτες που σχηματίζουν χειμάρρους και πλουτίζουν τον Άραχθο ποταμό. Άγρια φύση, αλλά γοητευτική.

Και σήμερα ακόμη αντηχεί στα Τζουμερκοχώρια το τραγούδι:

*Τζουμέρκα μου περήφανα,
βουνά μου ξακουσμένα...*

Το μεγαλοχώρι Συρράκο, ιστορικό διατηρητέο χωριό, αποπνέει αρχοντιά και παράδοση. Καφέ στην πλατεία, κάτω από τον πλάτανο, δίπλα στην εκκλησία του Άι-Νικόλα, χτισμένη το 1815. Ο Βασίλης Τζιόβας βρίσκει απογόνους εκείνων με τους οποίους, πριν από πολλά χρόνια, ανεβοκατέβαινε στα βουνά. Στις φωτογραφίες, που κρατάει στο αρχείο του από τα χρόνια εκείνα, οι συνομιλητές του βρίσκουν πρόσωπα συγγενικά.

Ο Συρρακιώτης Νίκος, νέος άνθρωπος, με προθυμία μας ξενάγει στις στενές ρούγες με τα καλντερίμια.

Από το Συρράκο ο Κωλέττης Ιωάννης (1774-1847), Ηπειρώτης Κοινοβουλευτικός Πρωθυπουργός

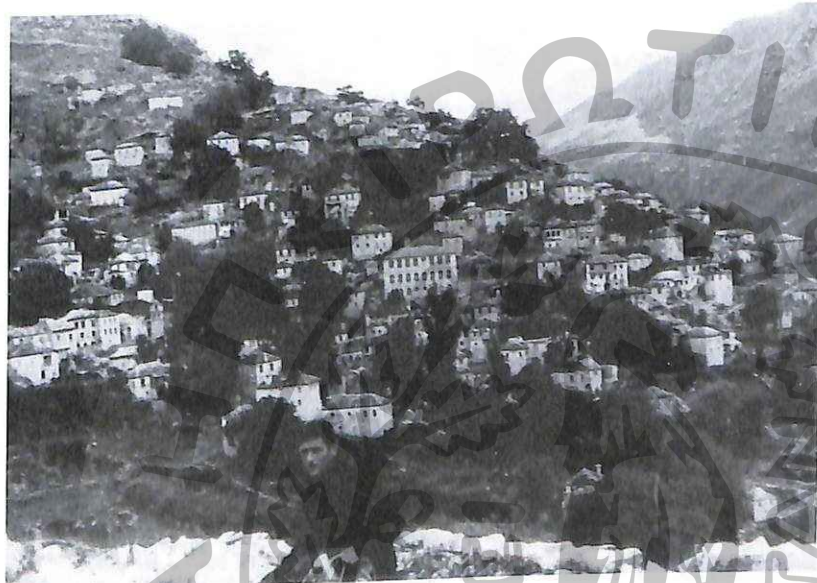
της Ελλάδος. Φουστανελλοφόρος πολιτικός και αγωνιστής του 1821 ο γιατρός Κωλέττης, είχε συλλάβει το νόημα της «Μεγάλης Ιδέας» και σ' αυτήν είχε αφιερώσει τις επιδιώξεις και τις σκέψεις του. Από μερικούς στον Κωλέττη αποδίδεται και η συγγραφή του γνωστού έργου «Ελληνική Νομαρχία».

Μια σύντομη επίσκεψη στο

**Γράφει ο
ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ**

παραδοσιακό σπίτι-μουσείο που δώρισε στο χωριό η αείμνηστη Ερμηνεία Φωτιάδου. Το καθιστικό, η κουζίνα, τα υπνοδωμάτια, με τα αντικείμενα και τα έπιπλα όπως το διατηρούσε η ίδια η Φωτιάδου, όσο ζούσε.

Σε μια πλατειούλα η προτομή του ποιητή Γεωργίου Ζαλοκώστα (1805-1858). Ποιητής και αγωνιστής στον αγώνα του '21. Εκ των υπερασπιστών του Μεσολογγίου στη Β' Πολιορκία, μετείχε στην έξοδο. Ποιος δεν θυμάται το ποίημα «Μια βοσκοπούλα αγάπησα» και το άλλο «Ο βοριάς που τ' αρνάνια παγώνει». Δίπλα το σπίτι του Κώστα Κρυστάλλη (1868-1894),

ΑΠΡΙΛΗΣ 1966 ΣΤΟ ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΣΥΡΡΑΚΟΥ ΜΕ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΟΥΣ

του ποιητή του «βουνού και της στάνης» που τραγούδησε βουνά και κάμπους, στάνες και πιστικούς, χωριατοπούλες και ξενιτεμένους και που έφυγε σε ηλικία μόλις 26 ετών. Στο προαύλιο του σπιτιού δεσπόζει ο ανδριάντας του. Το βλέμμα του πλανάται στα βουνά που τραγούδησε.

Από το Συρράκο, σύντομη επίσκεψη στο άλλο παραδοσιακό χωριό των Τζουμέρκων, στους Καλαρρύτες. Τσιπουράκι από τον Καλαρρυτινό συνταξιούχο δάσκαλο Δημήτρη Μπισδάκη και κάποιες μικροαναγνωρίσεις στο χωριό. Στο κέντρο του χωριού διαβάζουμε τα ονόματα των Καλαρρυτινών που είχαν μνηθεί στη Φιλική Εταιρεία. Δίπλα η προτομή του Σπυριδώνα Λαμπρού (1851-1919), πρωθυπουργού, πρότανη του Πανεπιστημίου Αθηνών, ιστορικού. Διακεκριμένος επιστήμονας της νεωτέρας Ελλάδος. Από τους θεμελιωτές της ελληνικής ιστορίας. Ο ίδιος γράφει ότι η πρωθυπουργία του στα δύσκολα χρόνια 1916-1917 υπήρξε μαρτυρική. Συγκαταλέγεται μεταξύ των εκλεκτοτέρων τέκνων του έθνους.

Αφήνουμε τους Καλαρρύτες με προορισμό τα Πράμαντα. Ένα κεράκι στο εκκλησάκι της Κηπίνας, σκαρφαλωμένο στους βράχους και προχωρούμε. Προσπερνούμε το χωριό Χρυσούς, αφήνουμε πίσω μας το Ματσούκι, χωμένο μέσα στο πράσινο και σε χαράδρες και παίρνουμε την ανηφόρα. Σε λίγη ώρα βρισκόμαστε στην ευρύχωρη πλατεία των Πραμάντων με τα αιωνόβια πλατάνια. Η κωμόπολη των Πραμάντων είναι έδρα του Δήμου των Τζουμέρκων, χτισμένη στα ριζά βουνά, στεφανωμένη από έλατα.

Μεσημεριανό γεύμα στην πλατεία από τους φιλόξετους Πραμαντιώτες, ένα κεράκι στην καλοδιατηρημένη εκκλησία της Αγίας Παρασκευής και αναχώρηση. Κατεβαίνουμε πια στην περιοχή της Πλάκας. Περνούμε τα μεγαλοχώρια Κτιστάδες και Άγναντα και φτάνουμε στην Πλάκα. Απέναντι το χωριό Ραφτανάιοι, με σκορπισμένα σπίτια στις πλαγιές απότομου βουνού. Περνώντας το μεταλλικό γεφύρι σταματήσαμε να αποθαυμάσουμε το θρυλικό, τοξωτό γεφύρι της Πλάκας, που ενώνει τις δύο όχθες του Άραχθου ποταμού. Να υπενθυμίσουμε ότι στον Άραχθο μέχρι το 1912 ήταν η ελληνοτουρκική μεθόριος.

Περνούμε τα Καλεντζοχώρια και τις απογευματινές ώρες φτάνουμε στη βάση μας. Μια μέρα πλήρης από νέες γνώριμες και νέες εντυπώσεις.

ΕΠΑΞΙΑ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Μεγάλη χαρά μας έφερε η βράβευση τον περασμένο Μάιο, από το ομογενειακό περιοδικό «ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ» της Νέας Υόρκης, του συμπατριώτη και φίλου μας **Χρήστου Κοσοβίτσα** λαμβάνοντας υπόψη, όπως γράφει το περιοδικό πολλών Ηπειρωτών και στελεχών της κοινότητας Αγίου Δημητρίου Αστόριας, την πολύπλευρη και πολύτιμη προσφορά του και δράση.

Στη συνέχεια το περιοδικό (ο κ. Δημήτριος Τσάκας), γράφει:

«Ο **Χρήστος Κοσοβίτσας** είναι διακεκριμένος επιστήμονας, εκλεκτός οικογενειάρχης και αγωνιστής για τα δικαιώματα του Ελληνισμού της Βορείου Ηπείρου. Είναι ταυτόχρονα εραστής της ελληνικής παιδείας και μεγάλος υποστηρικτής των κοινοτικών σχολείων. Διετέλεσε για πολλά χρόνια πρόεδρος της Σχολικής Επιτροπής του Ελλη-

νικού Απογευματινού Σχολείου του Αγίου Δημητρίου Αστόριας. Επί δικής του προεδρίας έγινε η συγχώνευση του Λυκείου του Αγίου Δημητρίου Τζαμέικας με το Λύκειο της Αστόριας, η οποία έδωσε τη δυνατότητα στο Λύκειο της Αστόριας να θεωρείται το μοναδικό όχι μόνο στη Νέα Υόρκη, αλλά και σε όλη την αμερικανική επικράτεια.

Επί της δικής του θητείας έγινε και η δωρεά του ενός εκατομμυρίου δολλαριών της Βικτωρίας Πατρίδη προς το Σχολείο του Αγίου Δημητρίου Αστόριας, η οποία έδωσε το έναυσμα σε άλλους φορείς, σε ιδρύματα όπως το Κοινωνικό Ίδρυμα «Σταύρος Νιάρχος» και σε ομογενείς να προβούν σε δωρεές προς το σχολείο και να του δώσουν τη δυνατότητα περαιτέρω αναβάθμισης.

Ο Χρήστος Κοσοβίτσας διετέλεσε αρκετές θητείες πρόεδρος Ηπειρωτικού Συλλόγου «Αναγέννησις», και υπήρξε από

τους πρωτεργάτες που συνέβαλαν στην ανακαίνιση του κτιρίου στη διεύθυνση 25-14 της Λεωφόρου Μπρόντγουέι στην Αστόρια, στην προσθήκη του τρίτου ορόφου και πιο πρόσφατα στην αλλαγή της πρόσοψής του.

Είναι ο εμπνευστής και συνάμα ο πρώτος διευθυντής του Ηπειρωτικού Λαογραφικού Μουσείου, του μοναδικού στο είδος του στη Νέα Υόρκη».

Ο Χρήστος, φίλος αγαπητός της ΙΛΕΖ και του περιοδικού «Το Ζαγόρι μας», του οποίου είναι από χρόνια συνδρομητής και αναγνώστης, κατάγεται από το χωριό Κάτω Ραβένια (πάλαι ποτέ Ζαγόρι). Απόφοιτος της γεωργίας Ζωσιμαίας Σχολής, το 1950, στη συνέχεια εισήχθη στο Πανεπιστήμιο Αθηνών στο Χημικό Τμήμα απ' όπου και αποφοίτησε με άριστα.

«Η δίψα του (συνεχίζει το ρεπορτάζ του «ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΗ-

ΡΥΚΑ»), για τη γνώση και την επιστήμη τον ώθησε να έρθει στη Νέα Υόρκη για τις μεταπτυχιακές του σπουδές. Έγινε δεκτός στο COLUMBIA UNIVERSITY από το οποίο αποφοίτησε με άριστα. Εργάστηκε σε μεγάλες εταιρείες και διετέλεσε διευθυντής του Χημικού Τμήματος της παραγωγής στη Ν. Υόρκη και στη Νέα Ιερσέη ταξιδεύοντας σ' όλο τον κόσμο».

Τον Φλεβάρη του 2003, ο Χρήστος βρέθηκε στα Γιάννενα και στο χωριό του, όπως συχνά το έκανε και γιορτάσαμε μαζί τον ετήσιο χορό των Ζαγορίσιων, στο κέντρο «Λιθαρίτσια», όπου και ο ίδιος απηύθυνε χαιρετισμό.

Από τις ρίζες του εδώ στα Γιάννενα, του στέλνουμε τα πιο θερμά και ειλικρινή συγχαρητήρια για την επάξια βράβυσή του που μας συγκίνησε, του ευχόμαστε νάναι πάντα καλά και καλή αντάμωση.

Το Δ.Σ. της ΙΛΕΖ

ΙΔΡΥΜΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ
ΧΡΗΣΤΟ ΚΟΣΟΒΙΤΣΑ

ΕΜΠΝΕΥΣΤΗ ΤΟΥ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ

ΣΤΗΝ ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΤΟ ΠΑΘΟΣ ΣΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΠΕΙΡΟ

ΣΕ ΚΑΝΕΙ ΝΑ ΕΞΟΡΙΖΕΣ

ΣΤΟΝ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟ ΜΑΣ ΧΩΡΟ

ΑΦΗΝΟΝΤΑΣ ΠΙΣΩ ΣΟΥ ΠΑΡΑΚΑΤΗΚΗ

ΣΤΗΝ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΜΙΧΑΗΛΣ ΣΕΡΒΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ

HELLENIC ORTHODOX COMMUNITY OF ASTORIA
Ιερός Καθεδρικός Ναός
Αγίου Δημητρίου Αστόριας

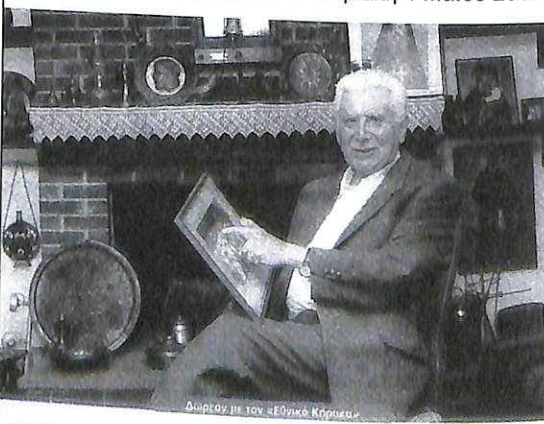
29-31 30th Drive, Astoria, NY 11102 • (718) 728-1718, 9 • FAX: (718) 728-0079

Οι Ιερείς, το Κοινοτικό Συμβούλιο, τα σχολεία, οι οργανώσεις και τα μέλη του Καθεδρικού Ναού του Αγίου Δημητρίου Αστόριας, συγκαίρουν και ευχαριστούν εγκάρδια τον σεβαστό και αγαπητό μας κύριο Χρήστο Κοσοβίτσα, πρώην πρόεδρο και μέλος του Κοινοτικού Συμβουλίου, για την πολύχρονη και πολύτιμη προσφορά του στην Κοινότητά μας.

Ευχόμαστε ολόψυχα ο Θεός να χαρίσει στον ίδιο και στην όμορφη οικογένειά του πολλά χρόνια γεμάτα υγεία και χαρά.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ Σάββατο 3 - Κυριακή 4 Μαΐου 2014

Χρήστος Κοσοβίτσας: Επιστήμονας και ιδρυτής του Ηπειρωτικού Λαογραφικού Μουσείου

ΝΕΑ ΑΠ' ΤΟ ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Την ακολουθία και περιφορά του Επιταφίου ετίμησε με την παρουσία του μετά της συζύγου του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο πρώτος πολίτης της χώρας, ο **Κάρολος Παπούλιας**.

Ευχαριστούμε το ζεύγος για την τιμή που μας έκανε και όσους συνέβαλαν στην έλευση και τιμητική παρουσία του κ. Προέδρου στο Κουκούλι. Η Παναγία θα τους βοηθάει να είναι οικογενειακά και ατομικά καλά.

Την Κυριακή 4 Μαΐου αθλητές μαθητικών συλλόγων, (δημοτικών και γυμνασίων) του Νομού, έτρεξαν τη διαδρομή Δίλοφο-Κουκούλι σε συνεργασία των αθλητικών συλλόγων των δύο χωριών.

Η εκκίνηση έγινε από το Δίλοφο και ο τερματισμός στο Κουκούλι.

Εκείνη την ημέρα έσμιξαν οι φωνές των αθλητών και των άλλων που λιών με τις σταγόνες της βροχής που έπεφταν απ' τον ουρανό και με τις νεανικές παρουσίες των αθλητών που συμμετείχαν σχηματίζοντας μια υπέροχη σύνθεση στο πάνθεο της μοναδικής ωραιότητας Ζαγορίσιας φύσης και αρχιτεκτονικής.

Νίκος Κοντοδήμος

Εκλεκτοί γάμοι και μια ωραία συνήθεια στο Τσερβάρι

Εμείς οι ηλικιωμένοι αναφερόμαστε στα χρόνια της δικής μας νιότης κι όλο την ωραιοποιούμε κι όλο την συγκρίνουμε με τη σημερινή κι όλο καλύτερη τη βρίσκουμε. Να όμως που οι νέοι του Ελαφότοπου-Τσερβαρίου μας διαψεύδουν. Πρόκειται για νέους και νέες που μεγάλωσαν τα ριζοκαίρια κοντά στους παππούδες στο χωριό, που έκαναν τη βόλτα τους ως την «νύχτα στο δρόμο» συζητώντας και γνωρίζοντας ο ένας τον άλλο όμορφα και πολιτισμένα, που γλέντησαν αδελφωμένα ως το πρωί στα πανηγύρια, που κάθισαν στο μεσοχώρι κάτω απ' τον βαθύσκιο πλάτανο, γέλασαν, αστεϊεύτηκαν, δέθηκαν με φίλιες άρπες.

Αυτά τα παιδιά μεγαλώνοντας σκορπισμένα στις πόλεις κάθε χρόνο δίνουν το παρών στο πανηγύρι να γλεντήσουν όλα μαζί και το μοναδικό και ιδιαίτερο δένονται με κουμπιές και συναντώνται στους γάμους, όπου και να γίνονται. Έτσι έγινε και στο γάμο της Αφροδίτης Τόμου, κόρης της Τσερβαριώτισσας πρωτοαδέλφης μου Ντίνας Βλαστού και του συμπαθέστατου Δημήτρη Τόμου.

Κατέφθασαν οι παιδικό φίλοι μεγαλωμένοι, παντρεμένοι μερικοί κι άλλοι με παιδιά για το χαρούμενο γεγονός. Έλαμπε από ομορφιά και λούσι το ζευγάρι, περίσσια η χαρά της Αφροδίτης ανάμεσα στους πολούς και καλούς παιδικούς φίλους.

Μετά τα στέφανα ακολούθησε πλούσιο τραπέζι και τρικουμπερτα γλέντι στη λαμπρή αίθουσα του «Ηπειρος Παλλάς». Κι ήταν να χαιρέται κανείς αυτά τα νέα παιδιά, αυτά τα νιάτα του Τερβαρίου που μοιράστηκαν τη χαρά της Αφροδίτης και του Δημήτρη γλεντώντας αδελφωμένα ως το πρωί.

Το ίδιο σκηνικό και στο γάμο του Νικόλα Επαμεινώνδα Οικονομίδη στην Αθήνα.

Είναι να μην τα καμαρώνει κανείς και να μην τους εύχεται νάναι πάντα γερά, ευτυχισμένα κι αγαπημένα με παιδιά κι εγγόνια, και τις μεταξύ τους κουμπιές και με βαφτίσια. Μπράβο τους!

Ελένη Δούβλη

Δραστηριότητες της αδελφότητας στο Κουκούλι

Φύτευση δασικών δέντρων, θάμνων και βοτάνων στην δυτική είσοδο του χωριού

Πριν από λίγο καιρό μια ιδέα που έριξε ένας Κουκουλιώτης έγινε πραγματικότητα. Η ιδέα ήταν να φυτευτούν καλλωπιστικά δέντρα, βότανα και θάμνοι κατά μήκος του δρόμου, της ασφάλτου, στο χαντάκι που αρχίζει από την θέση Αλώνι ή Σκόκα ως την διακλάδωση που η ασφαλτος πηγαίνει για το Καπέσοβο. Η αδελφότητα είδε καλή την ιδέα και θέλησε να την υλοποιήσει. Συνενοήθηκε με τον Δήμο Ζαγορίου να της δώσει το σκαπτικό μηχανήμα. Το δασαρχείο Ιωαννίνων τους έδωσε τα δέντρα 200 περίπου.

Τα δέντρα είναι διαφόρων ειδών, πολλές ποικιλίες ακακίες, πεύκα, έλατα, βελανιδιές, φλαμουριές, φτελιές. Φυτέψαμε και αυτοφυείς θάμνους που βγαίνουν στο Κουκούλι, όπως γκορτσές, κέδρα αφροξυλίες και πολλά άλλα.

Η αδελφότητα με την βοήθεια και των χωριανών και των νέων του χωριού φύτεψε τα δέντρα κατά μήκος του δρόμου σε απόσταση των πέντε μέτρων το ένα από το άλλο και δημιουργήθηκε μια μοναδική σε ομορφιά δεντροστοιχία.

Στο χώρο που θα μείνει ανάμεσα στα δέντρα θα φυτευτούν καλλωπιστικοί θάμνοι, όπως αγριοτριανταφυλλίες, κουτσουπιές και βότανα αρωματικά, φαρμακευτικά και καλλωπιστικά, πολλά από τα οποία υπάρχουν στη βοτανολογική συλλογή Λαζαρίδη.

Έτσι το Κουκούλι, μαζί με τη συλλογή Λαζαρίδη, τα δέντρα τα άγρια που υπάρχουν διάσπαρτα σε όλο το χωριό και το πάρκο που δημιούργησε τώρα η αδελφότητα θα αποτελέσει ένα ζωντανό μουσείο φυσικής ιστορίας το οποίο θα επισκέπτονται μελετητές, αλλά και μαθητές, φοιτητές και πολλοί τουρίστες.

Γιάννης Βακάμης

Επάξια επανεκλογή

Η γνωστή και διακεκριμένη **Βούλα Τέτση**, κόρη του συνεργάτη μας Χρήστου Τσέτση και της Ζαγορίσιας μητέρας της Αμαλίας Βαταβάλη από τους Νεγάδες, επανεξελέγη παμψηφεί στη θέση της Γενικής Γραμματέως των «Ευρωπαίων Πρασίνων» στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, για τέταρτη κατά σειρά φορά και είναι η μοναδική Ελληνίδα γυναίκα Γενική Γραμματέας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Θερμά συγχαρητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

Η γιορτή της απόδοσης του Πάσχα στη Λεπτοκαρυά

Την παραμονή της Αναλήψεως η εικόνα της Αναστάσεως περιφέρεται σ' όλο το χωριό απ' τη μια άκρη του χωριού μέχρι την άλλη, αφού γίνει η λειτουργία στον Άγιο Αθανάσιο, όπου είχε τοποθετηθεί. Συγκεκριμένα το μεσημέρι της Κυριακής του Πάσχα κατά τη δεύτερη Ανάσταση μεταφέρεται η εικόνα απ' τον Άγιο Νικόλαο, που είναι η κεντρική εκκλησία, στον Άγιο Αθανάσιο, όπου και γίνονται οι λειτουργίες μέχρι την απόδοση του Πάσχα.

Η περιφορά φέτος έγινε από 30 περίπου άτομα από σπίτι σε σπίτι και διαβάστηκαν ευχές. Η εικόνα τοποθετήθηκε στον Άγιο Νικόλαο όπου θα γίνεται στο εξής η λειτουργία.

Και του χρόνου. Καλό Καλοκαίρι.

Χαρά Παπαδοπούλου

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ

Βαπτίσεις

– Ο Χρήστος Τόπος και η Ευγενία της Χαίδως και του Φώτη Μήλιου βάπτισαν το γιο τους στον Άγιο Νικόλαο στο Τορόντο του Καναδά την Κυριακή 1η Ιουνίου 2014 και του χάρισαν το όνομα **FRANKI**.

Να τους ζήσει με υγεία και στα στεφάνια του να χαρούν.

Συγχαρητήρια

– Η ειδικός παιδίατρος **Δήμητρα Ράππη**, σύζυγος Μιχάλη Ε. Δελημήτρου, πτυχιούχος Παν. Πατρών που ειδικεύτηκε στο Π.Π.Γ.Ν. Ιωαννίνων άνοιξε το ιατρείο της στην περιοχή Τζαμί Καλούτσας στα Γιάννενα στην οδό Κύργιου 2 στο 2ο όροφο πάνω από την Εθνική Τράπεζα. Θερμά Συγχαρητήρια.

ΒΟΒΟΥΣΑ

Θάνατοι

– Πάνδημη έγινε η κηδεία του δημοσίου υπαλλήλου **Γιάννη**

Γεώργιος Ν. Τσουμάνης (1917-2014)

Ένας γενναίος άντρας του Ζαγοριού, ο Σαρακατσάνος στρατηγός ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΣΟΥΜΑΝΗΣ, έφυγε πλήρης ημερών.

Γεννήθηκε στην «ταράτσα» του Ζαγοριού, το Βραδέτο. Μετά το Δημοτικό και το Γυμνάσιο, εισήχθη στη Σχολή Ευελπίδων και ως Ανθυπολοχαγός πολέμησε στον Ελληνο-ιταλικό πόλεμο του '40-41. Αργότερα πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση μέσα απ' τις γραμμές του ΕΔΕΣ. Ο Γ. Τσουμάνης, έφθασε στα ανώτατα αξιώματα: στρατηγός της 6ης Μεραρχίας, Σωματάρχης του Β' Σώματος Στρατού και τέλος Διοικητής ΑΣΔΕΝ. Υπήρξε κατά γενική ομολογία από τους ικανότερους αξιωματικούς του Ελληνικού Στρατού. Ο Γ. Τσουμάνης δεν ξεχνούσε ποτέ το Βραδέτο και το Ζαγόρι. Στους οικείους του θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ελευθ. Βραζιτούλη το απομεσήμερο της Τρίτης 13-5-2014 στην Πεδινή Ιωαννίνων.

Συλλυπητήρια θερμά στους δικούς του ανθρώπους.

ΔΕΜΑΤΙ

Γεννήσεις

– Οι συνάδελφοι **Πετρούλα Οικονόμου** και **Θανάσης Τσατσάνης** χάρισαν το πρωί της Τρίτης 20 Μάη 2014 στο Γιαννάκη τους μια πανέμορφη χαριτωμένη αδελφούλα στα Γιάννενα.

Γερή και τυχερή η μπεμπούλα να μεγαλώνει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

Θάνατοι

– Ο 90χρονος **Απόστολος Παπαγεωργίου** του Αθανασίου και της Λαμπρινής απεβίωσε στην Αμερική. Συλλυπητήρια θερμά στους συγγενείς του.

ΙΤΕΑ

Θάνατοι

– Στις 8 Ιουνίου 2014 απεβίω-

Ευγενία Κοντογιάννη - Λέκκου Δασκάλα Εκ Δικόρφου Ζαγοριού Εκοιμήθη 24/5/14

Έφυγες ένα δειλινό μ' άφηνες μοναχή μου ερήμωσε το σπίτι μας πικράθηκε η ζωή μου.

Μου 'φυγες σα χελιδονάκι με τ' άνθη του Μαγιού γλυκιά μανούλα μου πάντα θα σ' έχω φυλαγμένη μες την καρδιά μου και το νου! Καλό σου ταξίδι Σ' αγαπώ πολύ Η Λευθερίτσα σου!

σε η 82χρονη **Ελένη Ντέλλη**. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς.

ΚΗΠΟΙ

Θάνατοι

– Η **Αγλαΐα** της Βασιλείας και Αθανασίου **Μούτσιου**, συζ. Ευαγγέλου Τάγκα που είχε γεννηθεί στις 20-7-1934 απεβίωσε στα Γιάννενα 21-5-2014, όπου έμενε τα τελευταία χρόνια. Πάνδημη έγινε η κηδεία της στους Κήπους. Συλλυπητήρια θερμά.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Θάνατοι

– Ο **Σπυρίδων Κοντοδήμος** του Νικολάου και της Ελένης που είχε γεννηθεί στις 5-4-1921 απεβίωσε και στις 26-5-2014 πάνδημη έγινε η κηδεία του στο χωριό. Νάχουν την ευχή του και να του πάρουν τα χρόνια οι απόγονοι του.

ΜΑΚΡΙΝΟ

Γεννήσεις

– Η **Ανδρομάχη Παπαναστασίου** και ο **Θωμάς Κολοβός** απόκτησαν πρωτότοκο υγιέστατο αγοράκι στα Γιάννενα στις 8 Μάη του 2014. Είκοσι μέρες μετά στις 28 Μάη 2014, πάλι στα Γιάννενα, η Μαρία και ο Πέτρος Παπαναστασίου χάρισαν στον Κωνσταντίνο τους ένα πανέμορφο αδελφάκι. Η γιαγιά Ευγενία Χαρτζάβαλου... τρέχει από το ένα μωρό στο άλλο... να βοηθήσει. Γερά και τυχερά νάναι και να μεγαλώσουν με υγεία, χαρά και ευτυχία και σε λίγο ν' αποκτήσουν και αδελφούλες...

ΝΕΓΑΔΕΣ

Γάμοι

– Ο **Χρήστος** της Βαγγελιώς και του αείμνηστου Δημητρίου **Σαχίνη** και η εκλεκτή του **Κωνσταντίνη Λάμπρου** παντρεύτηκαν το Σάββατο το απόγευμα 31 Μάη 2014 στο εκκλησάκι των Αγίων Αναργύρων στο Κάστρο. Φαγοπότι και γλέντι στο Κέντρο ΛΙΘΑΡΙΤΣΙΑ. Να ζήσουν να ευτυχίσουν απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Θάνατοι

– Η 92χρονη **Χρυσάνθη**, χήρα Σωτηρίου **Κουλούρη**, το γένος Γλυκερίας και Ιωάννη Πάσχου απεβίωσε στην Αθήνα

τον Απρίλιο του 2014. Συλλυπητήρια θερμά.

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ

Γάμοι

– Την Κυριακή 1η Ιουνίου 2014 η **Ερασμία** της Αγγελικής και του Παντελή **Τάγκα** και ο εκλεκτός της **Γιώργος Σκούρας** παντρεύτηκαν στον Αη Γιάννη στα Γιάννενα με κουμπάρα την Πωλίνα Θ. Πάσχου. Φαγοπότι και γλέντι τρικούβερτο στο κέντρο. Να ζήσουν τα παιδιά, να ευτυχίσουν απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Θάνατοι

– Ο **Γιάννης** της Λουκίας και του Πέτρου **Γιαννακού** που είχε γεννηθεί 4-6-1932 στο Τσεπέλοβο απεβίωσε και έμεινε για πάντα στη Γερμανία όπου ζούσε από τέλη Μαΐου του 2014. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς του.

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ

Θάνατοι

– Η **Βασιλική Μυλωνά** του Βασιλείου και της Μαρίας που είχε γεννηθεί στις 20-1-1926, απεβίωσε στα Γιάννενα και στις 14-5-2014 πάνδημη έγινε η κηδεία της στον τόπο που γεννήθηκε. Συλλυπητήρια θερμά στους συγγενείς της.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Θάνατοι

– Η **Αθηνά Σωτηροπούλου** του Πανταζή και της Μαρίας, χήρα του Γεωργίου, που είχε γεννηθεί στις 24-7-1917, απεβίωσε στα Γιάννενα. Στις 16 Μαΐου 2014 έγινε η κηδεία της στον Ι. Ν. Περιβλέπτο Ιωαννίνων. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοι της.

Επιμέλεια

Γκερλέ Δέσποινα-Μπίτσα

Νίκος Β. Τσαπάρης (1942-2014)

– Φεύγοντας ο Μάης έφυγε μαζί του στα 72 του χρόνια και ο κτηνίατρος **Νίκος Τσαπάρης**, χάνοντας τη μάχη με την επάρατο.

Στη σύζυγο και τα παιδιά του, τ' αδέρφια του και όλους τους συγγενείς του, τα πιο θερμά και ειλικρινή συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας» - Β.Τ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ

Γάμοι

– Παντρεύτηκαν ο **Αθανάσιος Κ. Σίλλης** και η **Μαρία Βασιλείου** στον Προφήτη Ηλία στα Γιάννενα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι και καλούς απογόνους.

Οι θείοι Ευάγγελος και Πατρούλα Γκουρογιάννη

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Συλλυπητήρια

– Θερμά συλλυπητήρια στον εκλεκτό Πανωσουδενιώτη Εφέτη Κ. **Γιάννη Λώλη** για τον θάνατο της αδελφής του **Ελένης** φιλόλογου των Αρσακείων Σχολείων.

Γιώργος - Ελένη Δούβλη

Συγχαρητήρια

– Η κ. **Ανδρονίκη Φωτιάδου**, Διευθύντρια της Ψυχιατρικής του νοσοκομείου Χατζηκώστα, εξέλεγε Πρόεδρος των ψυχιάτρων της Β.Δ. Ελλάδας. Η Άντα ακολουθώντας τα χνάρια του πατέρα της του καλότατου γιατρού Αθανασίου Φωτιάδη έχει αφοσιωθεί στην επιστήμη της και στον πάσχοντα άνθρωπο.

Ότι να γράψει κανείς για την Άντα είναι λίγα. Την Άντα της προσφοράς στον τόπο της, που ίδρυσε ίδρυμα στο χωριό για να σπουδάσει Ιατρική κάποιος Πανωσουδενιώτης με την επωνυμία ΙΔΡΥΜΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΦΩΤΙΑΔΗ, την Άντα αρωγό στην Ευαγγελίστριας αλλά και στην Λαμπριάδου.

Με την όλη πορεία της τιμά το χωριό της και το Ζαγόρι μας, που την καμαρώνει και της εύχεται κάθε ευτυχία και διάκριση.

Αδελφικά Γιώργος και Ελένη Δούβλη

ΑΡΙΣΤΗ

Νέοι επιστήμονες

– Η **Χρυσάνθη Αποστ. Βανδέρα**, πήρε, πρόσφατα, το πτυχίο της από

το Πολυτεχνείο Πατρών, στον τομέα **Μηχανικού Υπολογιστών και Πληροφορικής**. Προσεχώς, αναχωρεί προς Αμερική (ΗΠΑ) για μεταπτυχιακές σπουδές.

Συγχαίρουμε θερμά τη Χρυσάνθη για τη λήψη του πτυχίου της και της ευχόμεθα να είναι καλοτάξιδη προς την Αμερική, με επιτυχή επίδοση στην περαιτέρω σπουδή της.

Η θεία της Καίτη Φ. Βανδέρα,

Χρυσάνθη και Παναγιώτα και ο Στ. Συκιώτης

Θάνατοι

– Στις 17 Μαΐου πέθανε και κηδεύτηκε στην Παλλήνη Αττικής ο χωριανός μας **Άρης Α. Σκαμνέλος**. Πρόωρα έφυγε η μάνα, πρόωρα έφυγε και ο γιος στα 53 του χρόνια. Στην οικογένεια του Άρη, του αδελφού του Δημητρίου και του πατέρα του Ανδρέα θερμά συλλυπητήρια.

Γιώργος Ζαχαρίας

ΔΕΜΑΤΙ

Θάνατοι

– Έφυγε από τη ζωή στη Φιλαδέλφεια ΗΠΑ ο **Κων/νος Απ. Παπαγεωργίου** σε ηλικία 53 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους του.

Β.Σ.

ΒΙΤΣΑ

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στις κόρες του **Αλέκου** και της **Μαίρης Βαταβάλη**, που αρραβωνιάστηκαν με τους εκλεκτούς της καρδιάς τους. Η Ειρήνη με το Νίκο και η Κορίνα με τον Θάνο. Ευχόμαστε καλά στέφανα. Στους δε γονείς Αλέκο και Μαίρη να τους ζήσουν

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Αρχαία τραγωδία

Θυμίζει αρχαία τραγωδία το διπλό πένθος που χτύπησε το σπίτι του αγαπητού Τάκη Λουτσάρη. Δουλετής, ακούραστος, φίλος με όλους, πρόθυμος πέρασε τη ζωή του κοντά στην γυναίκα του τη Φρειδερίκη και καμαρώναν το γιο τους το Χριστόφορο.

Νύφη στο Τσερβάρη απ' την Ηγουμενίτσα η Φρειδερίκη, η υπομονετική, η νοικοκυρά, η αγαπητή απ' όλους τους χωριανούς ζούσε στο χωριό που το αγάπησε σαν δικό της κοντά στην γερόντισσα πεθερά της μια ζωή. Όλη η ζωή της υπομονή και καλοσύνη. Όπου ήρθε το αστροπελέκι της αρρώστειας και μάρανε του ζευγαριού το γέλιο. Και πάλι παλληκαρίσια υπέφεραν.

Κοντά τους όλο το χωριό, συμπαρασάτες, πράγμα πρωτόγνωρο για τους καιρούς μας. Κι ανέβηκαν βήμα βήμα το Γολγοθά τους ώπου η πεθερά πέταξε τη μια μέρα για να την ακολουθήσει την επομένη η νύφη η Φρειδερίκη.

Πάνδημη η κηδεία τους. Πλήθος κόσμος συνόδεψε τη νια μανούλα. Κι απόμεινε ο Τάκης με το μοναχογιό του το Χριστόφορο να κλαίνει δύο μάνες και μια σύζυγο.

Σπάραζε τις καρδιές το μοιρολόι της τρίτης μάνας της Φρειδερίκης. Ποιον να πρωτομερώσεις, τον Τάκη που έχασε μαζί γυναίκα και μάνα ή τον Χριστόφορο που τόλμαξε να ορφανέψει τόσο νέος;

Απαρηγόρητοι κι οι δυο προσπαθούν να στηρίξουν ο ένας τον άλλο. Το χωριό που τόσο τους στάθηκε δεν μπορεί να ξεπεράσει την τραγωδία.

Ας δώσει η Παναγία η μεγάλη μάνα υπομονή.

Ελένη Δούβλη

ετών. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

Β.Σ.

ΕΛΑΤΗ

Θάνατοι

– Την 1η Ιουνίου, ένας εξαιρετικός συμπατριώτης μας, γαμπρός στο Ζαγόρι ο **Χρύσανθος Μιχαλόπουλος** έφυγε για το αγύριστο ταξίδι στην ηλικία των 74 ετών αφήνοντας τη λατρευτή του σύζυγο Βασιλική Βέλλη από την Ελάτη και τα δυο του παιδιά χωρίς την προστασία του και την πατρική του αγάπη. Υπήρξε άριστος οικογενειάρχης και διακρίνονταν για τον καλό του χαρακτήρα απολαμβάνοντας την εκτίμηση όλων όσοι τον γνώρισαν.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Αττικής γης που τον σκέπασε. Αιώνια του η μνήμη.

Σ.Θ.

ΕΚΘΕΣΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πραγματοποιήθηκε με ιδιαίτερη επιτυχία και προσέλευση πλήθους κόσμου, Έκθεση Ζωγραφικής με θέμα «**Εγχρώμες Σκέψεις και Διάλογοι**» του Συλλόγου Ζωγράφων Θεσσαλονίκης & Βορείου Ελλάδας από 30 Απριλίου μέχρι 13 Μαΐου 2014 στο Συνεδριακό Κέντρο της Τράπεζας Πειραιώς στη Θεσσαλονίκη (Λαδάδικα).

Η έκθεση, στην οποία έλαβαν μέρος 68 καλλιτέχνες (με 250 περίπου έργα), περιλάμβανε ευρεία και πλούσια γκάμα θεμάτων, εμπνευσμένων κυρίως από σκηνές της καθημερινής ζωής, αλλά και της παλαιότερης νοσταλγικής εποχής, καθώς επίσης από την μυθολογία μας, την Ελληνική φύση και δημιουργήματα φαντασίας. Από πλευράς δε ρεαλισμού - ρομαντισμού - ιμπρεσιονισμού - εξπρεσιονισμού - σύγχρονη ζωγραφική και μη παραστατικής (αφηρημένης) ζωγραφικής.

Στα πλαίσια της Έκθεσης πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο ομιλία - παρουσίαση με θέμα «Εμφάνιση και εξέλιξη του νατουραλισμού στην Ελληνική και παγκόσμια τέχνη» από τον Τσεπελοβίτη γνωστό εικαστικό-στρατηγό **Ευάγγελο Κουμπή** με πολλές και επιλεγμένες προβολές.

Το εικονιζόμενο έργο με τίτλο «παιζοντας πιάνο» του Ευάγγελου Κουμπή αναδείχθηκε το καλύτερο έργο της Έκθεσης.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΒΙΤΣΑ

– Στον Ιερό Ναό Παμμεγίστων Ταξιαρχών Άνω Βίτσας στη μνήμη **Φρειδερίκης Λουτσάρη** η οικ. Ιωάννη Τσαπούνη και η οικ. Στάθη Βασδέκη του Παναγιώτη.

– Στη μνήμη **Λάμπρου Μπιτσαβά** προσέφεραν χρηματικά ποσά στον Άγιο Νικόλαο Άνω Βίτσας οι: Βαζάκα Ανθή, οικ. Χαντζαρόπουλου Δημητρίου, Βασδέκη Παύλου, Βασδέκη Ηλία, Βασδέκη Ιωάννη, Βασδέκη Γεωργίας του Νεοπολέμου, Βασδέκη Ευάγγελου, Βασδέκη Μιχαήλ, Βλαχόπουλου Ηλία, Βασδέκη

Ευσταθίου, Τσαπούνη Ιωάννη, Παπαρούση Διονύση, Παππά Ιωάννη, Σαουνάτου Νικόλαου, Παπαχρήστου Ιωάννη, Πίκου Άγγελου, Παπανικολάου Ιωάννη, Βαταβάλη Βασιλική, Βαταβάλη Αλέξανδρου, Παπαχρήστου Αλέξανδρου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Στη μνήμη **Αθηνάς Σωτηροπούλου** προσέφεραν χρηματικά ποσά για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου οι οικογένειες:

Ελισάβετ Τσεκούρα, Βασιλείου Λεοντίδη, Όλγας Λεο-

ντίδη, Γιάννη Λεοντίδη, ιερέως Νικολάου Κατσιούρα, Γεωργίου Βακολίδη.

– Στη μνήμη **Νικολάου Τσαπάρη**:

– οικ. Ελισάβετ Τσεκούρα

– οικ. Βασιλείου Λεοντίδη

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ**ΕΥΡΩ 100**

Ζηκοπούλου Άρτεμις

ΕΥΡΩ 90

Βελλιόπουλος Αλέκος
Σπύρου Βασίλειος

ΕΥΡΩ 60

Πασπαλιάρης Φάνης
Αδελφότητα Τριστένου
Παπαπάνου-Τσουκανέλη
Έλλη
Κούπαρης Κίμων
Ιωαννίδου Όλγα

ΕΥΡΩ 50

Κοντογιώργου Βασίλειος
Κατσαδήμας Κων/νος
Ξάνθος Αλέξιος

ΕΥΡΩ 40

Εξάρχου Σωτηρία

ΕΥΡΩ 30

Περιστέρης Ιωάννης
Βακάμης Δημήτριος
Ματοίκας Πασχάλης
Νικολάκη Αρετή
Κοντογιάννη Ευγενία
Παπαϊωάννου Κλαίρη
Μήτσιου-Μπασλή Ελευθερία
Καπρίτσιου Αντιγόνη
Σταθάς Δημόσθενης
Γκερλές Μιχάλης
Βαστέλη Θέρμα
Δρούγκας Αλέξιος
Βακάμης Ιωάννης

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΟ

ΣΤΗΝ ΑΡΙΣΤΗ-ΖΑΓΟΡΙΟΥ
ΕΝΤΟΣ ΟΙΚΙΣΜΟΥ 350 τ.μ.

Κατάλληλο για τουριστική αξιοποίηση, εκπληκτική θέση και θέα, με οικοδομική άδεια και άδεια ΕΟΤ για 4 κατοικίες των 85 τμ.

Πληροφορίες 6932328882

Ρέκτης της φωτογραφίας ο αγαπητός συγχωριανός (εκ μητρός Ευσταθίας Χατζή), **Γιώργος Παπαδόπουλος**, συχνά μας στέλνει τα χαιρετίσματά του με κάποια όμορφα φωτογραφικά ενσταντανέ. Τελευταίο η παραπάνω φωτογραφία για να μας θυμίσει πως υπάρχουν και λελέκια ακόμη στα Γιάννενα.

B.T.

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:

KIMΩN KYPIAZHΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΣΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ
ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

Αριστίνοδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ
ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ**ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:**

Μ. ΔΟΥΒΑΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44